

การสอบคัดเลือกโครงการวิทยานิพนธ์

การจัดการเพื่อความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย

“Management for Success of Smart City Projects in Thailand”

ผู้วิจัย

นายกฤษฎา แก้ววัตปริง
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
รหัสนักศึกษา 641500251

วัน อังคาร ที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ.2566
ณ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต

คณะกรรมการสอบคัดเลือกโครงการวิทยานิพนธ์

รศ.ดร.ชนงกรณ์ กุณฑลบุตร
ประธานกรรมการ

พศ.ดร.อนันต์ ธรรมชาลย์
ที่ปรึกษาหลัก / กรรมการ

คณบดีคณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

อาจารย์ ดร.ชัยวุฒิ จันมา
ที่ปรึกษาร่วม / กรรมการ

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

อาจารย์ ดร.นันทนา เชวศิริกุลธล
กรรมการ

รองอธิการบดีฝ่ายบริหารและกิจการนักศึกษา
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

รศ.ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์
กรรมการ

ผู้อำนวยการหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

Agenda

> หน้าแรก

บทที่ 1 บทนำ

- ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
- โจทย์วิจัย
- วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- ขอบเขตของการวิจัย
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
- กรอบแนวคิดในการวิจัย
- สมมติฐานการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- ข้อมูลเบื้องต้นและแนวคิดเกี่ยวกับโครงการเมืองอัจฉริยะ
- แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการองค์กร
- แนวคิดการวิเคราะห์ด้วย SWOT Analysis และสังเคราะห์ด้วย TOWS Matrix
- เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการเมืองอัจฉริยะ
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - ในประเทศ
 - ในต่างประเทศ

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

- ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- การเก็บรวบรวมข้อมูล
- การวัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล
- สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

> Question & Discussion (คำถาม คำตอบ)

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทย

จากการศึกษา **แนวคิดเรื่อง "เมืองอัจฉริยะ"** ได้ถูกนำเสนอครั้งแรกในปี 2546 โดยกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อย่างไรก็ตามยังไม่มี การเริ่มดำเนินการ ใดๆ จนกระทั่งมีการประกาศนโยบายประเทศไทย 4.0 ในปี 2559 และ**แผนยุทธศาสตร์แห่งชาติในช่วง 20 ปี (2560 - 2579) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 13 (2566-2570) "เมืองอัจฉริยะ"** จึงได้รับการยืนยันให้มีการดำเนินการเป็นเหมือนยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ด้วยเหตุนี้ **"เมืองอัจฉริยะ"** ในประเทศไทยจึงถือว่าเป็นแนวคิดที่ยังใหม่ (คู่มือเมืองอัจฉริยะประเทศไทย. 2562)

คณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการเมืองอัจฉริยะประเทศไทย

ได้ก่อตั้งขึ้นในปี 2561 ประกอบด้วย รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีกระทรวงคมนาคม กระทรวงพลังงาน และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ร่วมด้วยตัวแทนจากหลายกระทรวงและสำนักงาน ระเบียบเศรษฐกิจภาคตะวันออก

ประธานกรรมการ รองนายกรัฐมนตรี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน

ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ปลัดกระทรวงพลังงาน ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการกระจายรายได้ การให้ทุน และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา SHAILAND BOARD OF INVESTMENT เลขาธิการสำนักนโยบายและแผน หรือขยายวงรวมชาติและสิ่งแวดล้อม อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง

ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนพลังงาน

กรมการและเลขานุการ depa

ผู้ช่วยกรรมการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านเศรษฐกิจ

ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านโทรคมนาคม

ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านสังคม

SMART CITY Thailand

*คณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการเมืองอัจฉริยะประเทศไทยอาจมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างคณะกรรมการล่าสุดสามารถตรวจสอบได้จาก smartcitythailand.or.th

- กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- สำนักงานเมืองอัจฉริยะประเทศไทย
- สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

- แผนการขับเคลื่อนประเทศไทย 4.0
- แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580)
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ปี 66-70

คู่มือเมืองอัจฉริยะ. 2562

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คณะกรรมการฯ

พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ
รองนายกรัฐมนตรี
ประธานกรรมการ

คณะอนุกรรมการฯ

นายชัยวุฒิ ธนาคมานุสรณ์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
ประธานอนุกรรมการ

คณะทำงานประเมินแผนฯ

ผศ.ดร. ณิชพล นิมมานพัชรินทร์
ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล
ประธานคณะทำงาน

ประธานกรรมการ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ)

ประธานอนุกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

ประธานคณะทำงาน ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

กรรมการและเลขานุการ
depa

ผู้ทรงคุณวุฒิ
ด้านเศรษฐกิจ

ผู้ทรงคุณวุฒิ
ด้านโทรคมนาคม

ผู้ทรงคุณวุฒิ
ด้านสังคม

ประธานอนุกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

อนุกรรมการและเลขานุการ
depa

ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

ผู้ทรงคุณวุฒิ
ด้านเศรษฐกิจและสังคม

ผู้ทรงคุณวุฒิ
ด้านโทรคมนาคม

ผู้ทรงคุณวุฒิ
ด้านสังคม

ประธานคณะทำงาน ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

คณะทำงานและเลขานุการร่วม

นางสาวกชิตอร ภูราศัย
รองผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

นางสาวกชิตอร ภูราศัย
รองผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

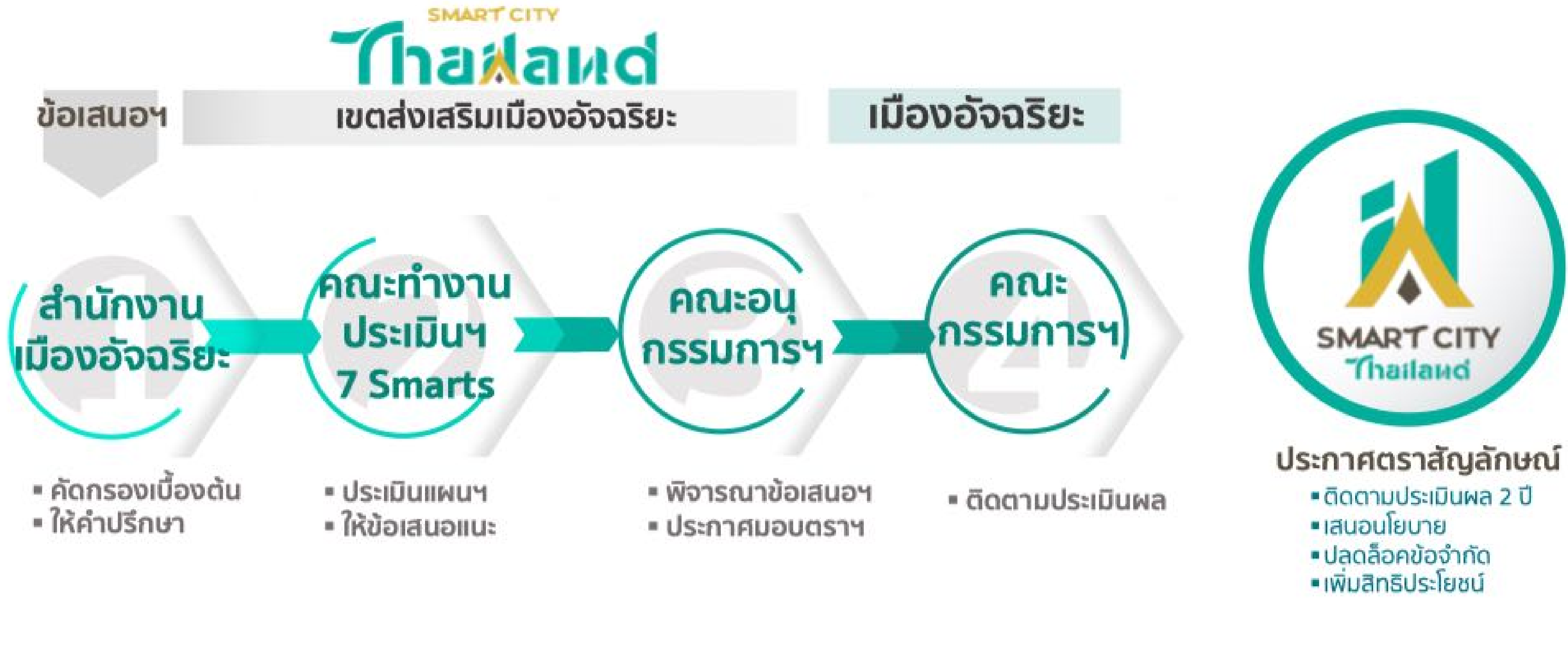

การพัฒนาเมืองอัจฉริยะ 7 ด้าน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แนวทางการพัฒนาเมืองอัจฉริยะของประเทศ

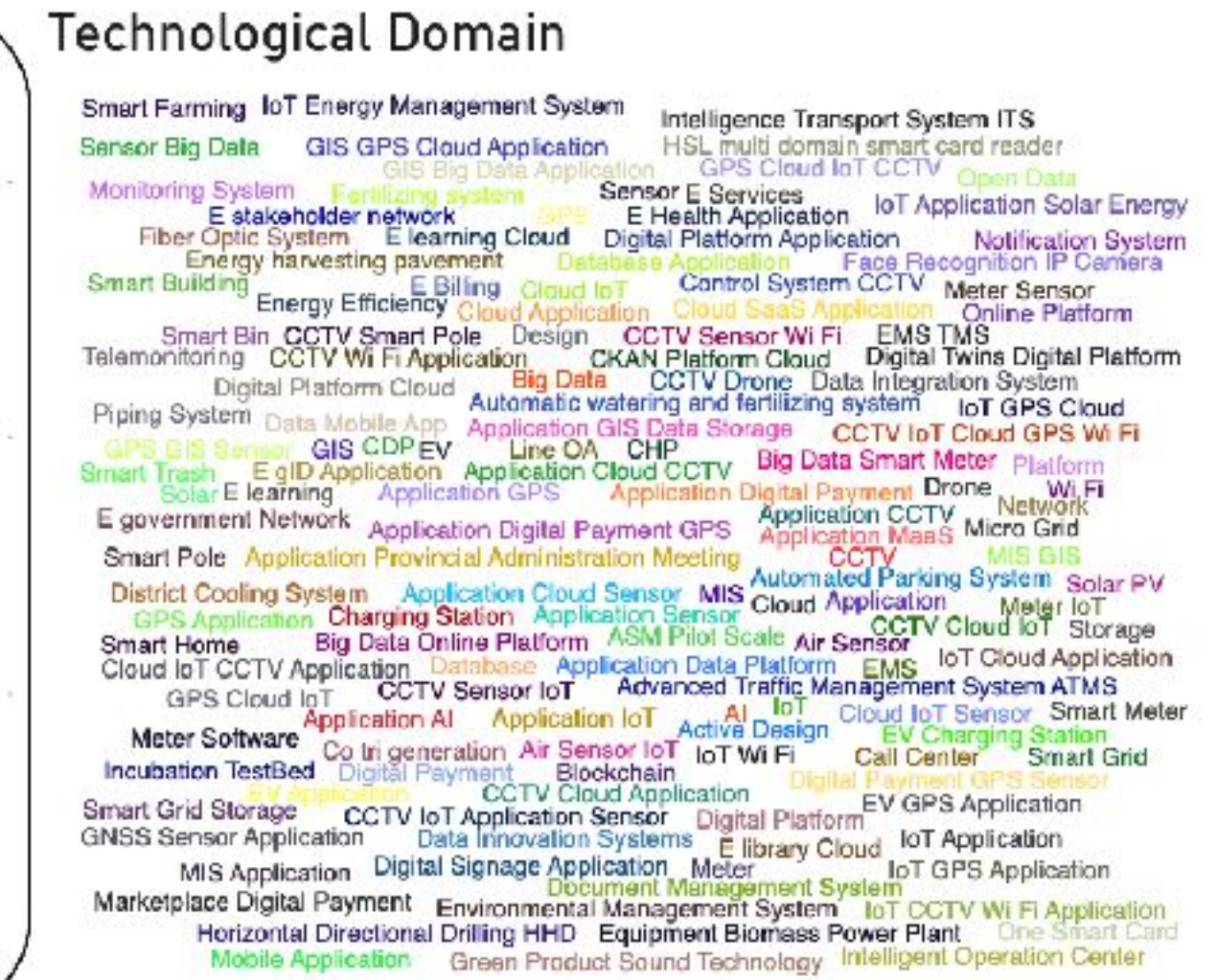
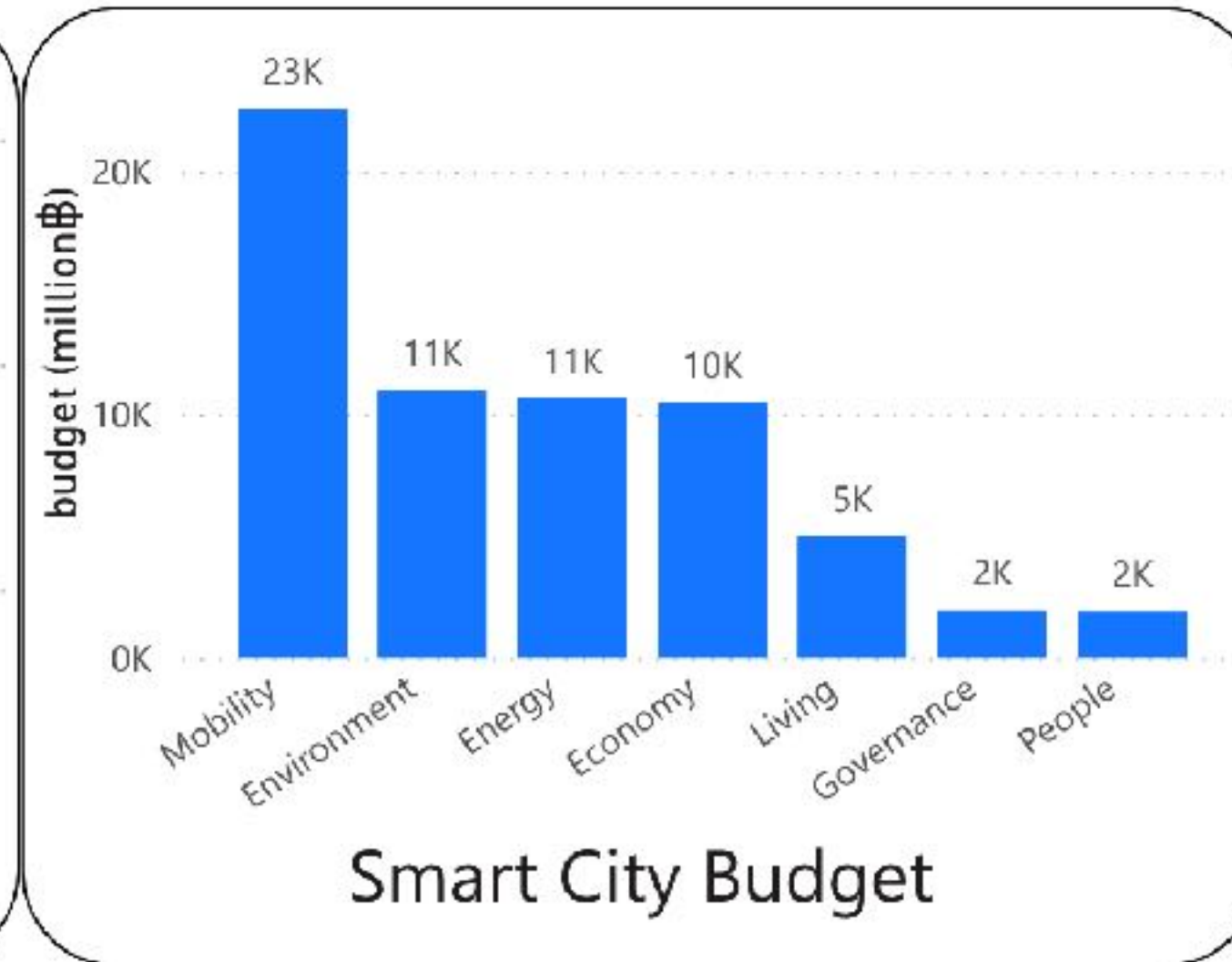
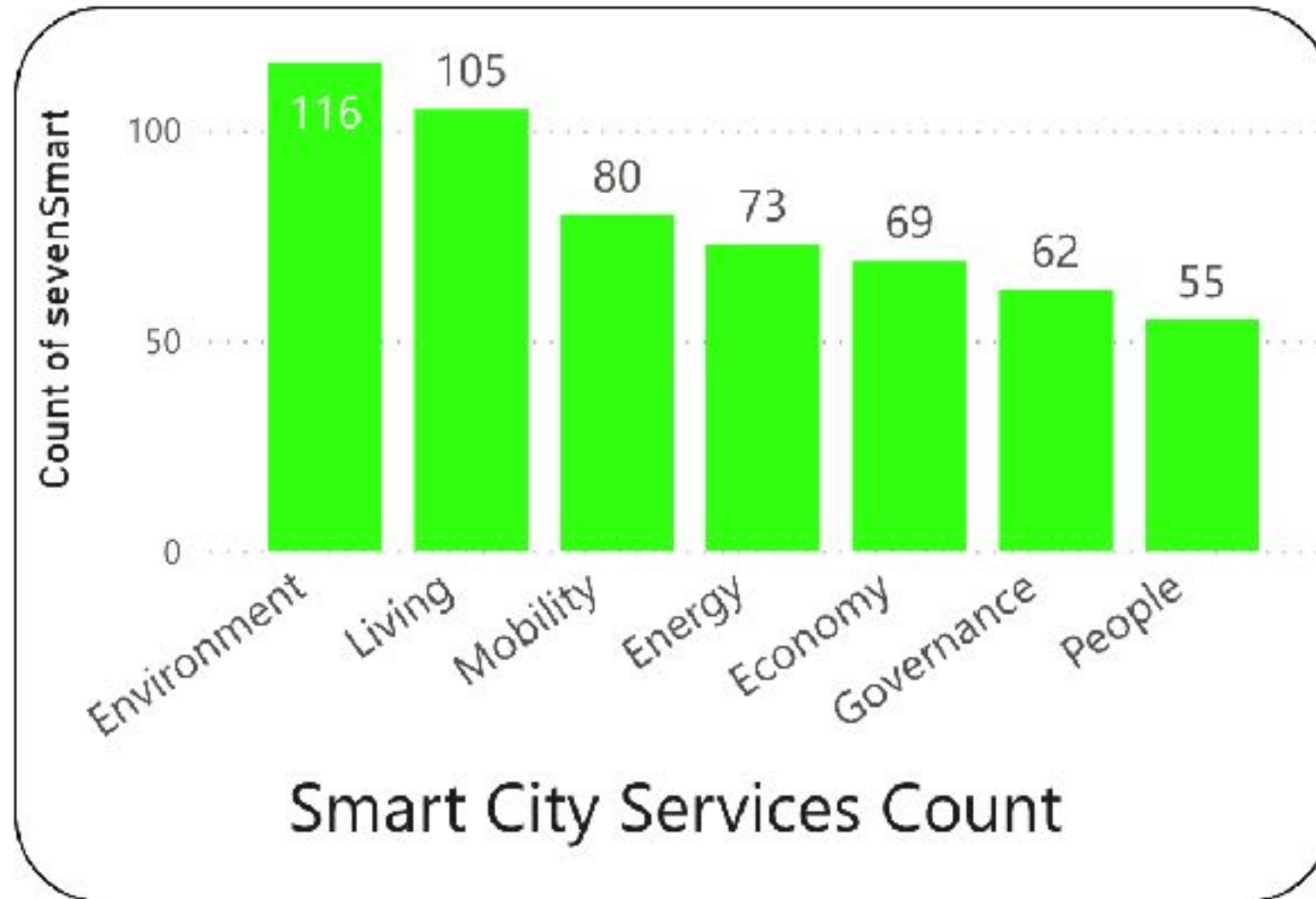
การพัฒนาเมืองอัจฉริยะ 7 ด้าน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาพรวม Solutions ใน 30 เมืองอัจฉริยะ (Smart Solutions Overview in 30 Smart Cities)

Select all	กรุงเทพมหานคร	ตรัง
เชียงใหม่	ขอนแก่น	นครราชสีมา
เชียงราย	ฉะเชิงเทรา	นครสวรรค์
กระบี่	ชลบุรี	นราธิวาส

Technological Domain	budget (million฿)	ปีที่เริ่ม	ปีที่สิ้นสุด
Cloud	5.00	2565	2567
Big Data, Online Platform	5.00	2565	2567
Solar	15.00	2565	2567
63,589.54			

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รายงานผลการดำเนินงานของรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ปีที่ ๓
(ระหว่างวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๔ - ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๕)
ของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

- ๑๘ -

ปัญหาเชิงประจักษ์

สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง

นโยบายหลักข้อที่ ๒ การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค

๒.๒ ส่งเสริมและเร่งรัดการพัฒนาเมืองอัจฉริยะนำอยู่ทั่วประเทศ

การพัฒนาเมืองอัจฉริยะ (Smart City) มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

๑) ประยุกต์ใช้แพลตฟอร์มข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อการพัฒนาเมืองนำอยู่และเมืองทันสมัย (City Data Platform) ใน ๗ พื้นที่ ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดขอนแก่น เทศบาลนครเชียงใหม่ เทศบาลเมืองแสนสุข เทศบาลตำบลศรีมหาโพธิ และสามย่านเมืองอัจฉริยะ และเตรียมรับสมัครพื้นที่เขตส่งเสริมเมืองอัจฉริยะ เมืองอัจฉริยะ Digital Provider และภาคเอกชน เพื่อให้เกิดการจับคู่ให้บริการเมืองอัจฉริยะ ๗ ด้าน และเกิดการลงทุนในพื้นที่ การจัดทำแผนบริหารเมืองอัจฉริยะแบบร่วมลงทุน และมีการจัด Pitching ในงาน depa Smart Living Solution ในช่วงเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๕

๒) ร่วมกับจังหวัดพิษณุโลก จังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดระยอง จัดเตรียมข้อมูล Data Catalog และเตรียมนำข้อมูลขึ้น dashboard ของเว็บไซต์ citydata.in.th

๓) ทหารือกับจังหวัดต่าง ๆ ในเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อพัฒนา City Data Platform ของเมือง เช่น จังหวัดเชียงราย ลำปาง พะเยา เพชรบูรณ์ นครสวรรค์ พิษณุโลก สุโขทัย กำแพงเพชร อ่างทอง นครราชสีมา นครพนม มหาสารคาม ศรีสะเกษ ชัยภูมิ สิงห์บุรี พระนครศรีอยุธยา สุพรรณบุรี ปทุมธานี นนทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ปราจีนบุรี สระแก้ว ระยอง ชุมพร ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี สงขลา ตรัง พัทลุง ปัตตานี และนราธิวาส

๔) ประกาศและเห็นชอบตราสัญลักษณ์เมืองอัจฉริยะประเทศไทยแก่ ๓๐ พื้นที่ ใน ๒๓ จังหวัด

๕) ประกาศ ๖๐ เขตส่งเสริมเมืองอัจฉริยะใน ๓๓ จังหวัด

๖) จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบริการเมืองอัจฉริยะ กับ บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) ในการจัดทำแผนการให้บริการเมืองอัจฉริยะ และนวัตกรรมดิจิทัลในระบบข้อมูลเมือง (City Data Platform: CDP)

๗) จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับ บริษัท มาสเตอร์การ์ด (ประเทศไทย) จำกัด เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ ผ่านกลไกการประชาสัมพันธ์ การร่วมศึกษา และการดำเนินงานโครงการนำร่องด้านการพัฒนา บริการเมืองอัจฉริยะ และสนับสนุนเมืองอัจฉริยะ

เป้าหมายประเทศ

มีติของจังหวัด 76 จังหวัด สำเร็จ 43 %

มีติเป้าหมาย 100 เมือง สำเร็จ 60 %

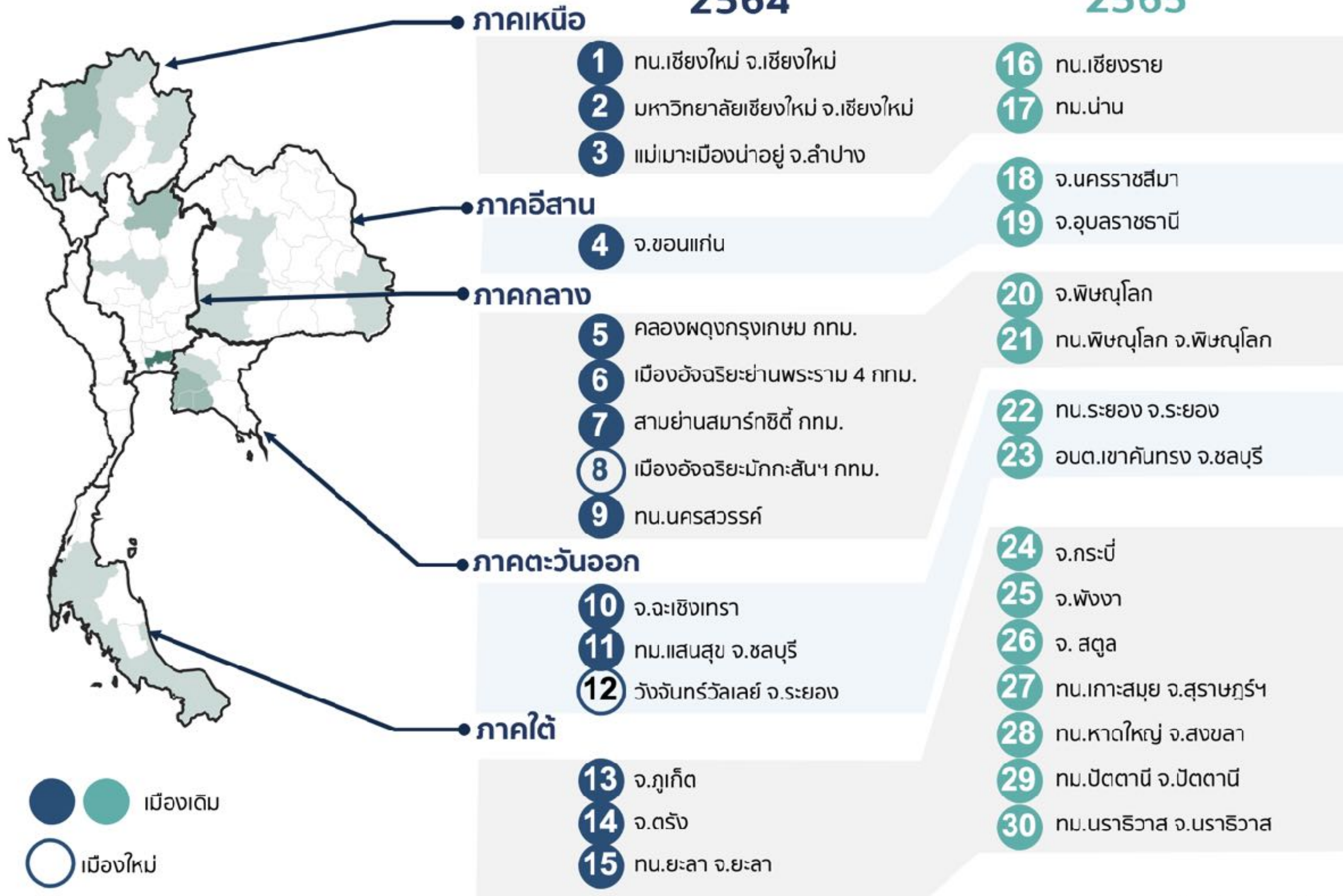
ที่มา : กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สืบค้น 18 ก.ย. 65

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

2566

โฆษกรัฐบาลเผย รม.ส่งเสริมการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ หรือ Smart City อย่างต่อเนื่อง ตั้งเป้า ปี 2566 เพิ่มอีก 15 แห่ง

โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี กล่าวว่า การพัฒนาเมืองอัจฉริยะถือเป็นหมุดหมายสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย เพิ่มประสิทธิภาพของการให้บริการและการบริหารจัดการเมือง นายกรัฐมนตรียังได้ให้เกียรติเป็นประธานในพิธีมอบตราสัญลักษณ์เมืองอัจฉริยะประเทศไทยประจำปี 2565 แก่ผู้พัฒนาเมืองที่ได้รับการประกาศรับรองเป็นพื้นที่เมืองอัจฉริยะ (Smart City) จำนวน 15 เมือง

การลงทุนเพื่อพัฒนาเมืองอัจฉริยะนำอยู่จากทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมูลค่ารวมกว่า 15,000 ล้านบาท ทั้งนี้ ในปี 2566 รัฐบาล และสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล หรือดีป้า (depa) ตั้งเป้าเพิ่มเมืองอัจฉริยะอีก 15 แห่ง

ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2565

(2566: ออนไลน์)

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

6 โซน รองรับธุรกิจ

5 กลุ่ม

ที่มา: สทพอ.

โซน 4

ศูนย์การศึกษา วิจัย และพัฒนาระดับนานาชาติ

- ดึงดูดให้มหาวิทยาลัยชั้นนำของโลกจับมือกับมหาวิทยาลัยของไทยตั้งสาขาในพื้นที่
- ตั้งโรงเรียนนานาชาติในทุกระดับชั้น
- ตั้งศูนย์การฝึกอบรมแรงงานทักษะสูง ศูนย์ทดสอบผลิตภัณฑ์ และวิจัย ที่สนับสนุนกลุ่มธุรกิจเฉพาะด้าน และสตาร์ทอัพ

฿ หรือไม่ว่า ?

โครงการศูนย์ธุรกิจอีอีซีและเมืองใหม่ท่าอยู่อัจฉริยะ
สมาร์ทซิตีใหญ่สุดของไทย
พื้นที่ 23 ตร.กม. เป็นลงทุนกว่า
1.34 ล้านล้านบาท

แผนการพัฒนา

ศูนย์ธุรกิจอีอีซี และเมืองใหม่ท่าอยู่อัจฉริยะ

- ปี 2566 จัดเตรียมพื้นที่โครงการ ออกแบบรายละเอียดวางแผนพัฒนา
- ปี 2567 รัฐและเอกชนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบสาธารณูปโภค
- ปี 2568 ให้เอกชนพัฒนาพื้นที่ธุรกิจใน 5 กลุ่มอุตสาหกรรม คู่กับการพัฒนาที่อยู่อาศัย
- ปี 2570 เปิดใช้สนามบินอู่ตะเภา รถไฟความเร็วสูงเชื่อม 3 สนามบิน

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

ผลประโยชน์

ที่ได้รับจากโครงการนี้

การจ้างงาน **เพิ่มขึ้น 2 แสนตำแหน่ง**

มูลค่ากว่า **1.2 ล้านล้านบาท**

การลงทุนภายในพื้นที่ **1.34 ล้านล้านบาท**

(ภายใน 10-15 ปี)

ภาครัฐ

ร้อยละ 3

ภาคเอกชน

ร้อยละ 97

การเติบโตทางเศรษฐกิจโดยรวม มากกว่า 2 ล้านล้านบาท ภายใน 10 ปี

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โดยจากข้อมูลที่สรุปไปข้างต้นของการวิจัยการจัดการเพื่อความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะสอดคล้องกับ [การศึกษาเปรียบเทียบขั้นต้นว่าด้วยการพัฒนาเมืองในญี่ปุ่นและไทย \(นิรินธร มีทรัพย์นิคมและคณะ. 2019\)](#) ซึ่งได้ให้หลักเหตุผลสำคัญในการจัดการ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาได้ประเด็นดังนี้ [การวางแผน \(Planning Process\) ศูนย์กลางพื้นที่ \(City Center\) ปรับปรุงพื้นที่ \(Redevelopment\) และการสร้างเอกลักษณ์ \(Identity\)](#) อย่างไรก็ตาม ข้อมูลทั้งหมดแสดงให้เห็นว่าการจัดการเมืองอัจฉริยะไม่เพียงแต่ยกระดับคุณภาพชีวิตเมื่อเทียบกับต่างประเทศแล้ว ยังคงเป็นประโยชน์ที่ช่วยพัฒนาเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดี ช่วยสร้างความสมดุลอย่างยั่งยืนในทุกระดับชั้น อาจจะทำให้ลดความเหลื่อมล้ำในสังคมได้ตามแนวทางการจัดการเพื่อความสำเร็จ ด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่มีความทันสมัยเข้ากับกระบวนการสิ่งแวดล้อมของเมือง ที่จะส่งผลสอดคล้องกับ [ทิศทางในการจัดการนโยบายต่าง ๆ ได้ \(สุริยานนท์ พลสิม. 2561\)](#)

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เมื่อพิจารณาถึง สภาพความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทยที่ตั้งเป้าหมาย ในการพัฒนาให้เกิดเมืองอัจฉริยะ ภายในปี 2565 ถึง 100 เมือง จาก 76 จังหวัดและกรุงเทพมหานคร (สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล. 2564) ปรากฏว่ารายงานผลการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลและข้อสั่งการนายกรัฐมนตรี ในปี 2565 สามารถทำได้ตามเป้าหมายเพียง 60 แห่งจาก 33 จังหวัดเท่านั้น หากเทียบใน มิติของจำนวนเมือง สามารถทำได้สำเร็จเพียง 60 เปอร์เซ็นต์ และใน มิติของจังหวัดสามารถทำได้ตามเป้าหมายเพียง 43 เปอร์เซ็นต์ (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. 2565)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดการเพื่อความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย เพื่อให้ได้แนวทางการจัดการเพื่อความสำเร็จตามกรอบนโยบายการพัฒนาเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย ให้เกิดเมืองอัจฉริยะได้ตามเป้าหมายที่กำหนด ทั้งในด้านปัจจัยคุณลักษณะและปัจจัยการจัดการองค์กรที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ให้ได้แนวทางการจัดการเพื่อความสำเร็จ ว่ามีอะไรบ้างในการนำไปใช้เพื่อดำเนินการ ผลของการวิจัยครั้งนี้จะ มีคุณค่าต่อองค์กรภาครัฐและเอกชนในประเทศไทย ทำให้พัฒนาศักยภาพการดำรงชีวิตและการขับเคลื่อนประเทศให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ ในที่สุด

1. สภาพปัจจุบัน/ ปัญหาในการจัดการเพื่อความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทยอย่างไร
2. ปัจจัยความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย แตกต่างตามปัจจัยคุณลักษณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไม่อย่างไร
3. ปัจจัยการจัดการองค์กรส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทยอย่างไร
4. แนวทางการจัดการเพื่อความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทยควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาในการจัดการโครงการเพื่อความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย จำแนกตามปัจจัยคุณลักษณะขององค์ประกอบส่วนท้องถิ่น
3. เพื่อศึกษาปัจจัยการจัดการองค์การที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย
4. เพื่อวิเคราะห์และนำเสนอแนวทางการจัดการเพื่อความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพประกอบด้วย 3 กลุ่ม ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 1: บุคลากรระดับผู้บริหารที่กำหนดนโยบายโครงการเมืองอัจฉริยะภาครัฐ 3 หน่วยงาน

ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 2: บุคลากรระดับผู้บริหารที่กำกับดูแลนโยบาย/ นักวิชาการ โครงการเมืองอัจฉริยะภาครัฐ 3 หน่วยงาน

ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 3: บุคลากรระดับผู้บริหาร/ ผู้นำชุมชนของพื้นที่ที่ดำเนินการโครงการเมืองอัจฉริยะสำเร็จ 11 หน่วยงาน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณประกอบด้วย 1 กลุ่ม ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 1: บุคลากรระดับผู้บริหารระดับสูงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรีเทศบาลนคร นายกเทศมนตรีเทศบาลเมือง นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ (กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา) รวมทั้งสิ้น 7,850 แห่ง

ขอบเขตการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย (เชิงคุณภาพ)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เชิงคุณภาพในการวิจัยในครั้งนี้ รวมทั้งสิ้น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย

กลุ่มตัวอย่างที่ 1: ผู้แทนระดับผู้บริหารที่กำหนดนโยบายโครงการเมืองอัจฉริยะภาครัฐ จำนวน 3 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

กลุ่มตัวอย่างที่ 2: ผู้แทนของบุคลากรระดับผู้บริหาร/ นักวิชาการที่กำกับดูแลนโยบายโครงการเมืองอัจฉริยะภาครัฐ 6 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

กลุ่มตัวอย่างที่ 3: ผู้แทนระดับผู้บริหาร/ ผู้นำชุมชนในพื้นที่ที่ดำเนินการโครงการเมืองอัจฉริยะสำเร็จ 11 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ขอบเขตการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย (เชิงปริมาณ)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เชิงปริมาณในการวิจัยในครั้งนี้ รวมทั้งสิ้น 1 กลุ่ม ประกอบด้วย

กลุ่มตัวอย่างที่ 1: ผู้แทนระดับผู้บริหารระดับสูงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

นายกเทศมนตรีเทศบาลนคร นายกเทศมนตรีเทศบาลเมือง นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหาร

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ (ผู้ว่ากรุงเทพมหานครและนายกเมืองพัทยา) โดยผู้วิจัยใช้วิธีการเปิดตารางของเครจซีและ

มอร์แกน ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 และค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้จำนวนตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 381 แห่ง และเพื่อป้องกัน

ความผิดพลาด รวมถึงเพื่อให้ครอบคลุมจำนวนประชากรทั้งหมดมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมอีก 19 แห่ง รวมเป็น

จำนวนทั้งสิ้น 400 แห่ง ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) และการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple

Random Sampling)

ขอบเขตการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา (ตัวแปรอิสระ)

ตัวแปรอิสระ แบ่งออกเป็นดังนี้

1. ปัจจัยคุณลักษณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย ประกอบด้วย
 - 1.1 ประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 1.2 ภูมิภาค
 - 1.3 จำนวนบุคลากร
 - 1.4 จำนวนประชากร
 - 1.5 ขนาดของพื้นที่
 - 1.6 งบประมาณประจำปี
 - 1.7 สถานภาพของเมืองอัจฉริยะ

ขอบเขตการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา (ตัวแปรอิสระ)

ตัวแปรอิสระ แบ่งออกเป็นดังนี้

2. ปัจจัยการวัดการองค์กรเพื่อความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย ประกอบด้วย

2.1 การวางแผน (Planning)

2.2 การจัดองค์กร (Organizing)

2.3 การบรรจุ (Staffing)

2.4 การสั่งการ (Directing)

2.5 การประสานงาน (Co-Ordinating)

2.6 การรายงาน (Reporting)

2.7 การจัดทำงบประมาณ (Budgeting)

ขอบเขตการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา (ตัวแปรตาม)

ตัวแปรตาม แบ่งออกเป็นดังนี้

1. ความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย ประกอบด้วย
 - 1.1 สิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ (Smart Environment)
 - 1.2 เศรษฐกิจอัจฉริยะ (Smart Economy)
 - 1.3 การเดินทางและขนส่งอัจฉริยะ (Smart Mobility)
 - 1.4 พลังงานอัจฉริยะ (Smart Energy)
 - 1.5 พลเมืองอัจฉริยะ (Smart People)
 - 1.6 การดำรงชีวิตอัจฉริยะ (Smart Living)
 - 1.7 การบริหารภาครัฐอัจฉริยะ (Smart Government)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะได้รับประโยชน์ดังต่อไปนี้

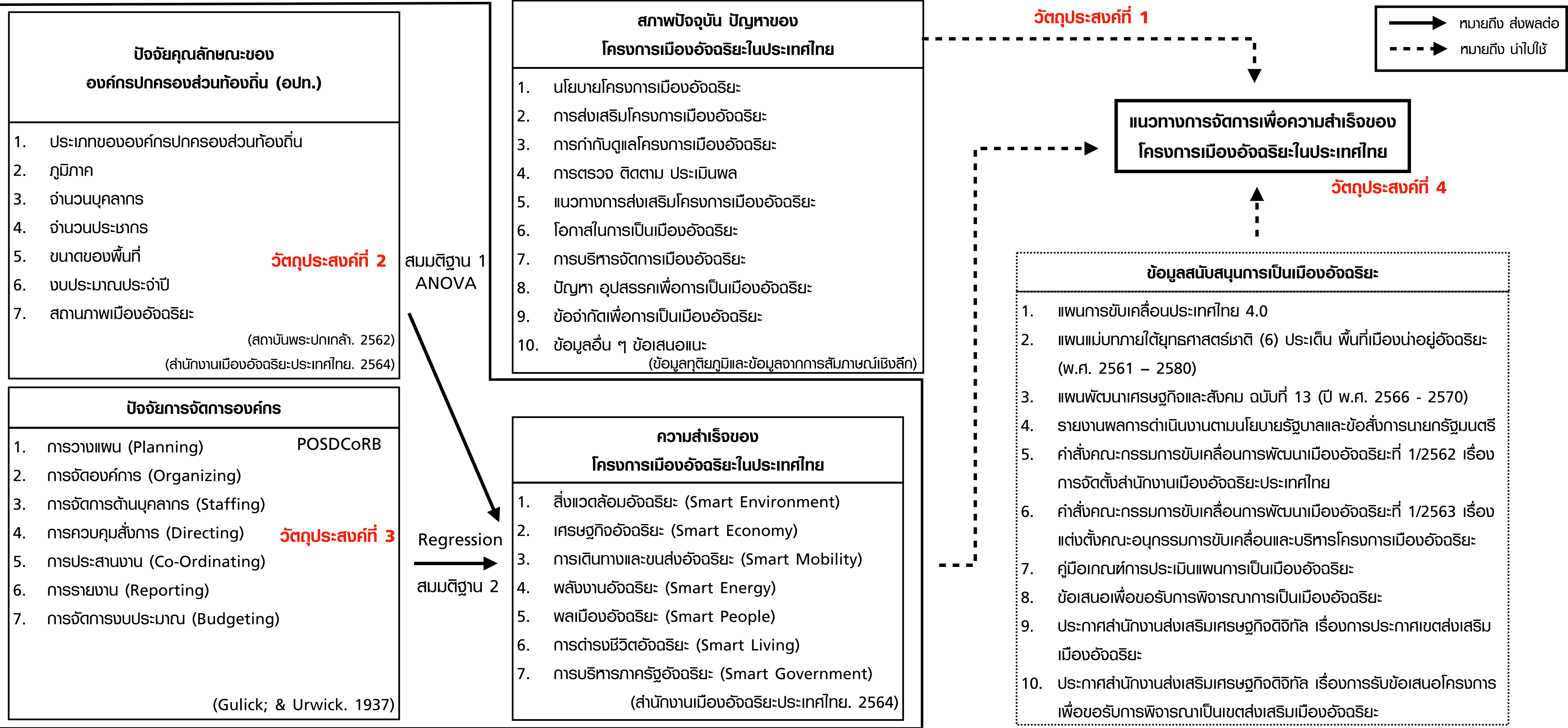
1. เป็นประโยชน์ต่อสำนักงานเมืองอัจฉริยะประเทศไทยในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้หรือเป็นแนวทางการจัดการเพื่อความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย
2. เป็นประโยชน์ต่อกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้หรือเป็นแนวทางการจัดการเพื่อความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย
3. เป็นประโยชน์ต่อสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้หรือเป็นแนวทางการจัดการเพื่อความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย
4. เป็นประโยชน์ต่อองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางการจัดการเพื่อความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย
5. เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางการจัดการเพื่อความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย

กรอบแนวคิดในการจัดการเพื่อความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทยครั้งนี้ประกอบด้วยแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่สำคัญ ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายโครงการเมืองอัจฉริยะ แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมโครงการเมืองอัจฉริยะ แนวคิดเกี่ยวกับการกำกับดูแลโครงการเมืองอัจฉริยะ แนวคิดเกี่ยวกับการตรวจ ติดตาม ประเมินผล โครงการเมืองอัจฉริยะ แนวคิดเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมโครงการเมืองอัจฉริยะ แนวคิดเกี่ยวกับโอกาสในการเป็นเมืองอัจฉริยะ แนวคิดเกี่ยวกับจุดแข็งเพื่อการเป็นเมืองอัจฉริยะ แนวคิดเกี่ยวกับข้อมูลอื่น ๆ ข้อเสนอแนะ ใช้แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยคุณลักษณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สถาบันพระปกเกล้า. 2562) เพื่อใช้เป็นตัวแปรในการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากนั้นผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการจัดการองค์กรและภาระหน้าที่ที่สำคัญของผู้บริหารของมูลนิธิ และเออร์วิก (Gulick; & Urwick. 1937) เพื่อใช้เป็นตัวชี้วัดการบริหารจัดการเพื่อให้ทำงานสำเร็จตามเป้าหมายนั้น มีองค์ประกอบด้วยกัน 7 ปัจจัย ทฤษฎีเรียกว่า POSDCoRB ซึ่งมีดังนี้ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์กร (Organizing) 3) การจัดการด้านบุคลากร (Staffing) 4) การควบคุมสั่งการ (Directing) 5) การประสานงาน (Co-Ordinating) 6) การรายงาน (Reporting) 7) การจัดการงบประมาณ (Budgeting) ดังสรุปเป็นภาพประกอบ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. ความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทยแตกต่างกันเมื่อจำแนกตามปัจจัย

คุณลักษณะขององค์ประกอบส่วนท้องถิ่น

2. ปัจจัยการวัดการองค์การส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย

เมืองอัจฉริยะ SMART CITY

การพัฒนาเมืองอัจฉริยะ 7 ด้าน

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัย เรื่อง การจัดการเพื่อความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลเบื้องต้นและแนวคิดเกี่ยวข้องกับโครงการเมืองอัจฉริยะ
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการองค์กร
3. แนวคิดการวิเคราะห์ด้วย SWOT Analysis และสังเคราะห์ด้วย TOWS Matrix
4. เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการเมืองอัจฉริยะ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สรุปเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- o จำนวนเอกสารอ้างอิงรวมทั้งหมด 65 เรื่อง
- o จำนวนงานวิจัยที่อ้างอิง 25 เรื่อง
- o จำนวนเอกสารที่อ้างอิงฉบับภาษาอังกฤษ 17 เรื่อง

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ข้อมูลเบื้องต้นและแนวคิดเกี่ยวข้องกับโครงการเมืองอัจฉริยะ

รัฐบาลปัจจุบันให้ความสำคัญกับการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ: (สำนักงานเมืองอัจฉริยะประเทศไทย. 2562) โดยถือเป็นวาระแห่งชาติที่ต้องดำเนินการเร่งด่วน และได้แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะขึ้นตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 267/2560 ลงวันที่ 15 ตุลาคม 2560 โดยมีนายรัฐมนตรี (พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) เป็นประธาน หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และผู้ทรงคุณวุฒิด้านเศรษฐกิจ สังคม และโทรคมนาคม เป็นกรรมการ และสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (depa) สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) และสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (สนพ.) เป็นกรรมการและเลขานุการร่วม

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ข้อมูลเบื้องต้นและแนวคิดเกี่ยวกับโครงการเมืองอัจฉริยะ

สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (2565: ออนไลน์) ใต้นิยาม “เมืองอัจฉริยะ” หมายความว่า เมืองที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี และนวัตกรรมที่ทันสมัยและชาญฉลาด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการให้บริการและการบริหารจัดการเมือง ลดค่าใช้จ่ายและการใช้ทรัพยากรของเมืองและประชากรเป้าหมาย โดยเน้นการออกแบบที่ดี และการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจและภาคประชาชนในการพัฒนาเมือง ภายใต้แนวคิดการพัฒนา เมืองน่าอยู่ เมืองทันสมัย ให้ประชาชนในเมืองมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุข อย่างยั่งยืน การพัฒนาเมืองอัจฉริยะมีมิติการพัฒนาได้หลายด้าน มีมิติที่สำคัญ 7 ด้านคือ 1) สิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ (Smart Environment) 2) พลังงานอัจฉริยะ (Smart Energy) 3) เศรษฐกิจอัจฉริยะ (Smart Economy) 4) การบริหารภาครัฐอัจฉริยะ (Smart Governance) 5) การเดินทางและขนส่งอัจฉริยะ (Smart Mobility) 6) พลเมืองอัจฉริยะ (Smart People) และ 7) การดำรงชีวิตอัจฉริยะ (Smart Living)

นายกฯ มอบตราสัญลักษณ์เมืองอัจฉริยะประเทศไทย

เพิ่ม 15 เมืองใน 14 จังหวัดทั่วประเทศ แก่ผู้พัฒนาเมืองที่ได้รับการประกาศรับรองเป็นพื้นที่เมืองอัจฉริยะ ในแต่ละด้าน สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (depa) จัดพิธีมอบตราสัญลักษณ์เมืองอัจฉริยะประเทศไทย ประจำปี 2565 แก่ผู้พัฒนาเมืองที่ได้รับการประกาศรับรองเป็นพื้นที่เมืองอัจฉริยะ จำนวน 15 เมืองใน 14 จังหวัดทั่วประเทศ โดยมี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เป็นประธานในพิธีมอบตราสัญลักษณ์เมืองอัจฉริยะประเทศไทย ณ อาคารภัททิยตตินทร์ ทำเนียบรัฐบาล (2566: ออนไลน์)

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ข้อมูลเบื้องต้นและแนวคิดเกี่ยวข้องกับโครงการเมืองอัจฉริยะ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมายที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน ส่งผลให้การพัฒนาเมืองอัจฉริยะบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ พร้อมประเมินว่า 15 เมืองอัจฉริยะใน 14 จังหวัด ที่ได้รับมอบตราสัญลักษณ์เมืองอัจฉริยะประเทศไทยในครั้งนี้จะช่วยให้เกิดการลงทุนเพื่อพัฒนาเมืองอัจฉริยะน่าอยู่จากการบูรณาการการทำงานจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน มูลค่ารวมกว่า 15,000 ล้านบาท ระหว่างปี 2564 – 2565 ประเทศไทยมีเมืองที่ได้รับตราสัญลักษณ์เมืองอัจฉริยะประเทศไทยแล้ว 30 เมือง ซึ่ง depa โดย สำนักงานเมืองอัจฉริยะประเทศไทย มุ่งมั่นผลักดันให้เกิดการพัฒนาเมืองอัจฉริยะทั่วประเทศ พร้อมให้ความสำคัญกับการพัฒนากำลังคนผ่านโครงการนักดิจิทัลพัฒนาเมืองรุ่นใหม่ (Smart City Ambassadors) ซึ่งดำเนินการต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2564 โดยในปี 2565 มีผู้ผ่านการอบรมจากโครงการดังกล่าวรวมทั้งสิ้น 300 คน แบ่งเป็นเยาวชน หรือ Ambassadors จำนวน 150 คน และเจ้าหน้าที่ของแต่ละเมือง จำนวน 150 คน ซึ่งเปิดโอกาสให้ Ambassadors ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ 56 จังหวัดทั่วประเทศ เพื่อเป็นพันธมิตรสำคัญในการเชื่อมโยงนโยบายภาครัฐกับพื้นที่ และนำไปสู่การพัฒนาเมืองตามแนวทางเมืองอัจฉริยะประเทศไทยในที่สุด [\(2566: ออนไลน์\)](#)

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ข้อมูลเบื้องต้นและแนวคิดเกี่ยวข้องกับโครงการเมืองอัจฉริยะ

คานากาชิตามบารีสัน (Kanagachidambaresan. 2020)

จากหนังสือการวิเคราะห์บทบาทของเมืองอัจฉริยะที่ยั่งยืน ได้สรุป

ประเด็นสำคัญว่าประชากรจะมีการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วทำให้เกิดความท้าทายในความเป็นเมืองซึ่งต้องมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานใหม่

ให้เป็นเมืองอัจฉริยะที่ชาญฉลาด ต้องมีการใช้เทคโนโลยีที่ยอมรับได้จากจากทรัพยากรของผู้อยู่อาศัยจึงจะทำให้เกิดความยั่งยืน

เช่น การจัดการน้ำ ระบบการขนส่งสาธารณะ อุตสาหกรรมการดูแลสุขภาพ สิ่งเหล่านี้เป็นตัวอย่างของความท้าทายที่ต้องใช้

ประสบการณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในทางเศรษฐกิจ เพื่อให้เข้าถึงผู้คนได้ในทุกระดับในเมืองนั้น ๆ ด้วยการเจริญเติบโตอย่าง

รวดเร็วของเทคโนโลยีในเมืองอัจฉริยะทั้งที่มีอยู่เดิมและเกิดขึ้นใหม่ จึงจำเป็นต้องริเริ่มให้เกิดการวิเคราะห์การดำเนินการของข้อมูล

อย่างครบถ้วนในทุกภาคส่วน

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการองค์กร

(อุมพล หนีมพานิช. 2553: 137)

ในอดีตที่ผ่านมาระบบการจัดการธุรกิจ มิได้มีความสลับซับซ้อนมากนัก และไม่ต้องอาศัยระบบของการจัดการเช่นใน ปัจจุบันนี้ กระทั่งเมื่อมีการปฏิวัติอุตสาหกรรมเกิดขึ้นในโลก (ประมาณ ปี ค.ศ 1880 เป็นต้นมา) ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก อันมีผลทำให้เศรษฐกิจ สังคม การเมือง มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว มีการแข่งขันกันสูงขึ้น และการจัดการธุรกิจมีความซับซ้อน ทำให้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการ เริ่มเป็นที่ยอมรับและขยายตัวมากขึ้น มีการพัฒนามากขึ้นเป็นลำดับการดำเนินงานของธุรกิจเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ การดำเนินงานต่าง ๆ ต้องอาศัยปัจจัยสำคัญด้านการจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลจึงจะสามารถช่วยให้ธุรกิจประสบผลสำเร็จ และบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ ซึ่งกระบวนการ กิจกรรม หรือการศึกษาการทำงานให้บรรลุผล ทั้งนี้ การจัดการต้องมีหลักประกันว่ากิจกรรมนั้น ๆ จะได้รับการดำเนินการหรือปฏิบัติในลักษณะที่จะทำให้เกิดวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้บรรลุผลหรือสัมฤทธิ์ผล โดยมีหน้าที่ทางการจัดการที่สำคัญ ๆ ได้แก่ การวางแผน การจัดการองค์กร การบังคับบัญชาการสั่งการ การประสานงาน และการควบคุม

สรุปได้ว่า แนวคิดการจัดการ คือ การเกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและมีการแข่งขันกันของธุรกิจสูงขึ้น จึงเริ่มมีการคิดเกี่ยวกับการจัดการเพื่อให้ธุรกิจบรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ จนกระทั่งเป็นที่ยอมรับและถูกพัฒนาอย่างแพร่หลาย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการองค์กร

จากการศึกษา ได้มีผู้ให้ความหมายของการจัดการ ดังนี้ เบงกรณ กุณฑลบุตร (2557: 2) อธิบายว่า การจัดการ คือองค์ประกอบด้วย "คนตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน" และผู้จัดการหรือผู้บริหาร คือ ผู้ที่ประสานทรัพยากรต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นคน (Man) เงิน (Money) สิ่งของ (Material) วิธีการจัดการ (Management) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยมุ่งหวังว่าจะเกิดประสิทธิภาพที่สูงสุด

อุทัย เลหาวิเชียร (2551: 112) กล่าวว่า การจัดการ คือ การเปลี่ยนทรัพยากรให้เป็นสิ่งที่มีคุณค่า (values) เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของสมาชิกในองค์กรและผู้รับบริการอื่น ๆ

วิรัช สงวนวงค์วาน (2551: 2) อธิบายว่า การจัดการ หมายถึง สิ่งที่ผู้จัดการหรือผู้บริหารต้องปฏิบัติเกี่ยวข้องกับการประสานงาน การดูแลงาน และกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้อื่นเพื่อให้งาน และกิจกรรมเหล่านั้นสำเร็จลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพที่และประสิทธิผล การประสานงานและดูแลงานของผู้อื่นจึงเป็นข้อแตกต่างที่แยกผู้บริหารออกจากผู้ที่มิได้เป็นผู้บริหาร

Rue; &Byars (2002: 25) กล่าวไว้ว่า การจัดการ คือ รูปแบบของงานซึ่งเกี่ยวข้องกับการประสานทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์กร ได้แก่ ที่ดิน แร่เงิน และทุน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการองค์กร

Robbins; & DeCenzo (2005: 34) อธิบายว่า การจัดการ (Management) หมายถึงกระบวนการที่ทำให้งานกิจกรรมต่าง ๆ สำเร็จลงได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลด้วยคน และทรัพยากรขององค์กร มีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ ได้แก่ กระบวนการ (process) ประสิทธิภาพ (efficiency) และประสิทธิผล (effectiveness) ซึ่งกระบวนการ (process) หมายถึง หน้าที่ต่าง ๆ ด้านการจัดการ ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การโน้มนำองค์กร และ การควบคุม

Druck (1974: 12) กล่าวไว้ว่า การจัดการ คือ ศิลปะในการทำงานให้บรรลุ เป้าหมายร่วมกับผู้อื่น

Koontz (1968:4) กล่าวว่า การจัดการ หมายถึง การดำเนินงานให้บรรลุ วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยอาศัยปัจจัยทั้งหลาย ได้แก่ คน เงิน วัสดุสิ่งของเป็นอุปกรณ์การจัดการ

Griffin (1999: 36) ได้กล่าวว่า ทฤษฎีการจัดการ หมายถึง กรอบแนวคิดความรู้ และการกำหนดแนวทางในการจัดองค์กร รวมทั้งเพื่อการบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการองค์กร

Fayol (1916: 18) ได้กล่าวว่า ทฤษฎีการจัดการ หมายถึง การบริหารโดยพิจารณาจากองค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะทำให้การบริหารประสบความสำเร็จ โดยเน้นว่า การกีดกันการจัดการเป็นภารกิจที่สำคัญที่สุด เพราะการวางแผนเป็นกระบวนการทำนายเหตุการณ์ในอนาคต เพื่อจะสามารถยืดหยุ่นและมีความต่อเนื่องได้ด้านการจัดการจะเป็น การกำหนดโครงสร้าง วัตถุประสงค์และบุคลากรโดยให้มี การสั่งการต่อบุคลากร มีการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้จัดการกับคนงานภายใต้การประสานงาน และการควบคุม เพื่อให้องค์กรดำเนินงานบรรลุตามแผนที่วางไว้จากมุมมองของนักคิด และนักวิชาการที่ได้กล่าวมาข้างต้น

สรุปได้ว่า การจัดการหรือการบริหารจัดการ (Management หมายถึง การดำเนินงาน และกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มคน ให้สำเร็จตามเป้าหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

กูลิค; และเออร์วิก (Gulick; & Urwick. 1937: 3-45) นำเสนอแนวคิดความรับผิดชอบที่สำคัญของการจัดการโดยสรุปเป็นแนวคิด บทบาทและความรับผิดชอบ 7 ประการของนักบริหารหรือ POSDCoRB ที่ใช้เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการจัดการ เพื่อสร้างกลไกและโครงสร้างสำหรับองค์กรจัดเตรียมพนักงานที่มีประสิทธิภาพแตกต่างกันไว้ในแผนกที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม พนักงานรู้หน้าที่ ความรับผิดชอบและผู้บริหารสามารถจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดกรอบสำหรับองค์กรเพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการ ส่งเสริมการประสานงานภายในองค์กรอย่างสอดคล้องกัน ซึ่งประกอบด้วย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการองค์กร

1. การวางแผน (Planning: P) คือ การกำหนดเป้าหมายขององค์กร ว่าต้องดำเนินการอย่างไร ดำเนินการเมื่อไร เป็นการเตรียมความพร้อมก่อนการปฏิบัติ มีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงานตามสถานการณ์ขององค์กร เพื่อให้การดำเนินงานสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

2. การจัดองค์กร (Organization: O) คือ การสร้างโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจน สร้างอำนาจและความรับผิดชอบอย่างเป็นทางการภายในองค์กร เพื่อให้การประสานงานระหว่างหน่วยงานสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับงาน เช่น การแบ่งงานเป็นแผนก หรือสาขา โดยอาศัยปริมาณงาน คุณภาพงาน หรือจัดตามลักษณะเฉพาะของงาน

3. การจัดทำลึงคน (Staffing: s) คือ ความรับผิดชอบที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล เริ่มต้นด้วยการค้นหาและเลือกคนที่ทำงานในองค์กร และจัดตำแหน่งบุคคลให้มีคุณสมบัติประเภทของงาน ผู้บริหารต้องตัดสินใจตลอดเวลาว่าจะดูแลและควบคุมอย่างไรในการจัดสรรคนให้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการจัดองค์กรที่ได้กำหนดไว้ และจัดให้มีการเพิ่มความรู้ ความสามารถให้กับบุคลากรสม่ำเสมอ

[กูลิค; และเออร์วิก \(Gulick; & Urwick. 1937: 3-45\)](#)

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการองค์กร

4. การอำนวยการ (Directing: D) คือ การตัดสินใจและสั่งการ การควบคุมงาน การติดตาม การกำกับดูแลงาน และใช้ศิลปะในการบริหารจัดการ เช่น ความเป็นผู้นำ ความมีมนุษยสัมพันธ์ การสร้างแรงจูงใจ และการตัดสินใจ เป็นต้น ผู้บริหารต้องกำกับสั่งงาน และรู้หลักการเป็นผู้นำควบคุมบังคับบัญชาและกำกับดูแลการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชาตามเป้าหมายที่วางไว้ และการมอบหมายให้ตัดสินใจภายใต้การควบคุมอย่างใกล้ชิด

5. การประสานงาน (Coordinating: Co) คือ การดำเนินการเพื่อให้หน่วยงานที่ทำงานสัมพันธ์กันสามารถเชื่อมโยงระหว่างกันและกัน เป็นไปอย่างสอดคล้อง และทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายเดียวกัน ให้ส่วนต่าง ๆ ของกระบวนการทำงานมีความต่อเนื่องเรียบร้อย ราบรื่น และประหยัด มีผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

[กูลิก; และเออร์วิก \(Gulick; & Urwick. 1937: 3-45\)](#)

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการองค์กร

6. การรายงาน (Reporting: R) คือ การรายงานความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในองค์กรให้ทุกฝ่ายรับทราบ รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นกระบวนการและเทคนิคการแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาตามระดับชั้นรับทราบถึงผลการดำเนินการ มีการเชื่อมโยงกับการสื่อสารภายในองค์กร เช่น ระบบการรายงานโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบ การรายงานผลการปฏิบัติงาน การประมวลผลสถิติการทำงาน หรือการรายงานสภาพของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายในองค์กร เป็นต้น

7. การวางงบประมาณ (Budgeting: B) คือ การจัดทำงบประมาณในรูปแบบของการวางแผนทางการเงิน การคลัง การควบคุม และการวางแผนทางบัญชี การจัดการที่มีความยืดหยุ่น มีการทบทวนนโยบายของงบประมาณ และมีการติดตามผลการดำเนินการของการใช้งบประมาณในโครงการ

[กูลิก; และเออร์วิก \(Gulick; & Urwick. 1937: 3-45\)](#)

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.แนวคิดการวิเคราะห์ด้วย SWOT Analysis
และสังเคราะห์ด้วย TOWS Matrix

แนวคิด SWOT Analysis

ผู้คิดค้น SWOT Analysis เทคนิคของฮัมฟรี (Humphrey, 1960) ได้ชื่อว่าเป็นผู้ริเริ่มแนวคิดนี้โดยนำเทคนิคนี้มาแสดงในงานสัมมนาที่มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด สำหรับหลักการสำคัญของ SWOT Analysis ก็คือการวิเคราะห์โดยการสำรวจจากสภาพการณ์ 2 ด้านคือสภาพการณ์ภายในและสภาพการณ์ภายนอก ดังนั้นการวิเคราะห์ SWOT จึงเรียกได้ว่าเป็นการวิเคราะห์สภาพการณ์ (situation analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนเพื่อให้ตนเองรู้เรารู้จักสภาพแวดล้อมรู้เขา เขารู้เรา และวิเคราะห์โอกาส-อุปสรรคการวิเคราะห์ปัจจัยต่าง 1 ทั้งภายนอกและภายในองค์กรซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารขององค์กรทราบถึงการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายนอกองค์กร ทั้งสิ่งที่ได้เกิดขึ้นแล้วและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคตรวมทั้งผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ ที่มีต่อองค์กรธุรกิจ และจุดแข็งจุดอ่อนและความสามารถต่าง ๆ ที่องค์กรมีอยู่ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดกลยุทธ์ และการดำเนินงานตามกลยุทธ์ขององค์กรระดับองค์กร ที่เหมาะสมต่อไป

การวิเคราะห์ SWOT Analysis เป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์ สำหรับองค์กรหรือโครงการ ซึ่งช่วยผู้บริหารกำหนดจุดแข็งและจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อมภายใน โอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก ตลอดจนผลกระทบที่มีศักยภาพจากปัจจัยเหล่านี้ต่อการดำเนินงานขององค์กร รวมถึงการจัดการบริการยุทธศาสตร์และกลยุทธ์โครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(อนุพันธ์ ปทุมมาสูตร. 2558: 21-22)

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.แนวคิดการวิเคราะห์ด้วย SWOT Analysis
และสังเคราะห์ด้วย TOWS Matrix

แนวคิด SWOT Analysis

องค์ประกอบของ SWOT Analysis

S มาจาก Strength หมายถึง จุดแข็ง ความสามารถและสถานการณ์ภายในองค์กรที่เป็นบวก ซึ่งบริษัทนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ หรือหมายถึง การดำเนินงานภายในที่บริษัททำได้ดี

W มาจาก Weaknesses หมายถึง จุดอ่อน ข้อเสียเปรียบหรือสถานการณ์ภายในบริษัทที่เป็นลบและด้วยความสามารถ ซึ่งบริษัทไม่สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ หรือหมายถึงการดำเนินงานภายในบริษัททำได้ไม่ดี

O มาจาก Opportunities หมายถึง โอกาส ปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกที่เอื้ออำนวยให้การทำงานของบริษัทบรรลุวัตถุประสงค์ หรือหมายถึงสภาพแวดล้อมที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการขององค์กร แต่ต่างจากจุดแข็งตรงที่โอกาสนั้นเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายนอกแต่จุดแข็งนั้นเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายในนักการตลาดที่ที่จะต้องเสาะแสวงหาโอกาสอยู่เสมอ และใช้ประโยชน์จากโอกาสนั้นเช่น การเมืองการปกครอง กฎหมาย ราคาวัสดุก่อสร้าง เป็นต้น

T มาจาก Threats หมายถึง อุปสรรค ปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกที่ขัดขวางการทำงานของบริษัทไม่ให้อบรรลุวัตถุประสงค์ หรือหมายถึงสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นปัญหาต่อบริษัทเป็นสิ่งที่ทำได้ยากเพราะทั้งสองสิ่งนี้สามารถเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งการเปลี่ยนแปลงอาจทำให้สถานการณ์ที่เคยเป็นโอกาสกลับกลายเป็นอุปสรรคได้ เช่น ค่าน้ำมันในการขนส่งที่สูงขึ้น เป็นต้น

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.แนวคิดการวิเคราะห์ด้วย SWOT Analysis
และสังเคราะห์ด้วย TOWS Matrix

แนวคิด TOWS Matrix

เป็นกลยุทธ์ที่ต่อเนื่องมาจาก SWOT Analysis เป็นการจับคู่ระหว่างปัจจัยภายนอก (External Factors) กับ ปัจจัยภายใน (Internal Factors) ที่ได้มาจากการวิเคราะห์ SWOT Analysis เพื่อสร้างกลยุทธ์ใหม่ขึ้นมา โดยการวิเคราะห์ Tows Matix จะทำให้ได้แนวทางออกมา 4 แบบ คือแนวทางเชิงรุก แนวทางเชิงป้องกัน แนวทางเชิงแก้ไข แนวทางเชิงรับ

(อนุพันธ์ ปทุมมาสูตร. 2558:22-23)

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.แนวคิดการวิเคราะห์ด้วย SWOT Analysis
และสังเคราะห์ด้วย TOWS Matrix

แนวคิด TOWS Matrix

1. แนวทางเชิงรุก (SO) เป็นการจับคู่ระหว่าง Strength และ Opportunity (ใช้จุดแข็งร่วมกับโอกาส) แนวทางในส่วนนี้มีความสำคัญอย่างมากต่อการเติบโตของธุรกิจ เนื่องจากเป็นแนวทางที่เน้นสร้างผลลัพธ์ที่ให้ประโยชน์สูงสุด ผ่านการวิเคราะห์จุดแข็งของธุรกิจร่วมกับโอกาสที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันในตลาดให้ดียิ่งขึ้น
2. แนวทางเชิงป้องกัน (ST) เป็นการจับคู่ระหว่าง Strength และ Threat (ใช้จุดแข็งรับมืออุปสรรค) เป็นการใช้จุดแข็งที่มีอยู่มาป้องกันหรือหลีกเลี่ยงอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องทรัพยากรบุคคลหรือเครื่องมือในองค์กรก็ตาม เนื่องจากหลายองค์กรที่กำลังเติบโตอย่างมากมักมีความต้องการใช้จุดแข็งเพื่อขับเคลื่อนกลยุทธ์เชิงรุกเพียงอย่างเดียว จนอาจมองข้ามการนำจุดแข็งมาเตรียมรับมือกับอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้น
3. แนวทางเชิงแก้ไข (WO) เป็นการจับคู่ระหว่าง Weakness และ Opportunity (ใช้โอกาสลดจุดอ่อน) ทุกธุรกิจล้วนมีจุดอ่อน ซึ่งอาจจะเป็นเรื่องกระบวนการดำเนินงาน หรือการที่ธุรกิจยังไม่เป็นที่รู้จักในตลาด โดยบางครั้งการลดจุดอ่อนอาจเป็นเรื่องของจังหวะเวลา ที่จะเป็นตัวช่วยให้ธุรกิจแก้ไขจุดอ่อนหรือลดทอนจุดอ่อนของตัวเองลงไปได้
4. แนวทางเชิงรับ (WT) เป็นการจับคู่ระหว่าง Weakness และ Threat (แก้ไขจุดอ่อนและเลี่ยงอุปสรรค) กลยุทธ์แบบนี้จะแตกต่างจากอีก 3 กลยุทธ์ที่กล่าวมาข้างต้น เนื่องจากมีไว้เพื่อรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดไม่ถึงเข้ามา ไม่ได้ใช้เพื่อหวังมุ่งไปข้างหน้า แต่เป็นกลยุทธ์เชิงรับที่มีไว้เพื่อพยุงสถานการณ์ของที่เกิดขึ้นไม่ให้แย่ลง ด้วยการพยายามบรรเทาปัญหาหรือหลีกเลี่ยงไม่ให้ปัญหาเกิดเพิ่ม

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการเมืองอัจฉริยะ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (6) ประเด็นพื้นที่และเมืองนำอยู่อัจฉริยะ (พ.ศ. 2561 – 2580)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นพื้นที่และเมืองนำอยู่อัจฉริยะ มุ่งเป้าการพัฒนาเมืองนำอยู่ในทุกภาคของประเทศ เพื่อเป็นศูนย์เศรษฐกิจ แหล่งจ้างงานและที่อยู่อาศัย รวมทั้งพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ที่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สอดคล้องกับอัตลักษณ์ท้องถิ่นและศักยภาพของเมือง โดยมีระบบการบริหารจัดการเมืองที่มีประสิทธิภาพ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่สามารถรองรับความต้องการของคนทุกกลุ่ม

1. การพัฒนาเมืองนำอยู่อัจฉริยะ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเมืองตามแผนผังภูมินิเวศให้เป็นเมืองที่มีความน่าอยู่สามารถรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เป็นที่อยู่อาศัย ลดความเหลื่อมล้ำ และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ทุกกลุ่ม

2. การพัฒนาเมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ที่มีการบริหารจัดการตามแผนผังภูมินิเวศอย่างยั่งยืน จัดทำและพัฒนาระบบการเชื่อมโยง จัดการ และวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับประเทศ

(สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ .2021)

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการเมืองอัจฉริยะ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566-2570

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) มีสถานะเป็นแผนระดับที่ 2 ซึ่งเป็นกลไกที่สำคัญในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ และใช้เป็นกรอบสำหรับการจัดทำแผนระดับที่ 3 เพื่อให้การดำเนินงานของภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องสามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติตามกรอบระยะเวลาที่คาดหวังไว้ได้ โดยพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2561 บัญญัติให้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 มีผลบังคับใช้ถึงวันที่ 30 กันยายน 2565 ส่งผลให้กรอบระยะเวลา 5 ปีของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 เริ่มต้น ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2565 ครอบคลุมปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2570 ซึ่งเป็นระยะ 5 ปี

(สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ .2021)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 13 ประเทศไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน

ประเทศไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืนตามการดำเนินการพัฒนาที่ผ่านมา ผลการพัฒนาที่ผ่านมากายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 9 ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ซึ่งให้ความสำคัญกับการกระจายความเจริญและยกระดับรายได้ของประชาชน มีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสูงที่สุด และเป็นพื้นที่เดียวซึ่งมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 32.7 ในปี 2560 เป็นร้อยละ 33.8 ในปี 2562 ในขณะที่ภาคอื่น ๆ มีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศลดลง

(สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ .2564)

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการเมืองอัจฉริยะ

รายงานผลการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลและข้อสั่งการนายกรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ระหว่างวันที่ 1 มกราคม – 30 มิถุนายน 2564

นโยบายรัฐบาล นโยบายหลักด้านที่ 6 การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค ในประเด็นส่งเสริมและเร่งรัดการพัฒนาเมืองอัจฉริยะนำอยู่ทั่วประเทศ โดยผลการดำเนินงานร้อยละ 70 ของการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ (Smart City) มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

1) การขับเคลื่อนเมืองอัจฉริยะทุกภูมิภาค ด้วย 7 Smart (Economy, Environment, Energy, Mobility, Living, People, Governance) และการพัฒนา city data platform โดยคำนึงถึงศักยภาพและความต้องการของแต่ละเมือง เพื่อเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองที่มีความพร้อมให้เป็นเมืองนำอยู่อัจฉริยะ ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล โดยมีพื้นที่ที่ได้รับประกาศเป็นเขตส่งเสริมเมืองอัจฉริยะแล้ว จำนวน 46 พื้นที่ ใน 29 จังหวัด

2) คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนและบริหารโครงการเมืองอัจฉริยะ มีมติเห็นชอบมอบตราสัญลักษณ์เมืองอัจฉริยะประเทศไทย ให้กับ 5 เมืองนำร่องประกอบด้วย 1) แม่เมาะเมืองนำอยู่ จ.ลำปาง 2) สามย่านสมาร์ทซิตี กรุงเทพมหานคร 3) ภูเก็ตเมืองอัจฉริยะ จ.ภูเก็ต 4) ขอนแก่นเมืองอัจฉริยะ จ.ขอนแก่น และ 5) เมืองอัจฉริยะวังจันทร์วัลเลย์ จ.ระยอง

(สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 2564)

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการเมืองอัจฉริยะ

รายงานผลการดำเนินงานของรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ปีที่ 3 (ระหว่างวันที่ 25 กรกฎาคม 2564 - 25 กรกฎาคม 2565) ของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

พื้นที่ที่ได้รับการประกาศเป็นเมืองอัจฉริยะสามารถใช้ตราสัญลักษณ์เมืองอัจฉริยะได้เป็นระยะเวลา 2 ปี การลงทุนโดยหน่วยงาน และ/หรือการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานเมืองอัจฉริยะ สามารถขอรับพิจารณาสิทธิประโยชน์เมืองอัจฉริยะ ทั้งทางด้านภาษีและมีใช้ภาษี ที่คณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน หรือคณะกรรมการระดับชาติอื่นใดกำหนดต่อไป ทั้งนี้ พื้นที่ที่ได้รับการประกาศเป็นเมืองอัจฉริยะและรับตราสัญลักษณ์เมืองอัจฉริยะครบ 2 ปี สามารถต่ออายุตราสัญลักษณ์ได้ โดยสำนักงานเมืองอัจฉริยะประเทศไทยจะติดตาม ประเมินผล และยกเลิกตราสัญลักษณ์หากไม่ดำเนินการตามแผน ในระยะ 2 ปี

(สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล. 2562)

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการเมืองอัจฉริยะ

รายงานผลการดำเนินงานของรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ปีที่ 3 (ระหว่างวันที่ 25 กรกฎาคม 2564 - 25 กรกฎาคม 2565) ของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

เขตส่งเสริมเมืองอัจฉริยะ: หมายความว่า พื้นที่ที่สำนักงานประกาศและกำหนดให้เป็นเขตส่งเสริมเมืองอัจฉริยะ โดยมีวัตถุประสงค์

- 1) เพื่อส่งเสริมให้เกิดการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและความมั่นคงในภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรมและภาคการบริการ
- 2) เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาท่าสังคมและพลเมืองดิจิทัลในพื้นที่
- 3) เพื่อเตรียมความพร้อมในการพัฒนาเป็นเมืองอัจฉริยะ
- 4) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเมืองเข้าสู่ระบบการเป็นเมืองอัจฉริยะ
- 5) เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการพัฒนาเมืองให้กลายเป็นเมืองน่าอยู่และส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่อยู่ดีมีสุข

(สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล. 2562)

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ในประเทศ)

จารุวรรณ ประวันเน (2563: 268-284) ทำการวิจัยเรื่อง **กระบวนการเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นเมืองอัจฉริยะ: กรณีศึกษาเทศบาลนครขอนแก่น**

โดยผลการวิจัยพบว่า การเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในปัจจุบันส่งผลต่อความต้องการของประชาชน ทำให้การนำแนวคิดเรื่องการใช้เทคโนโลยีหรือการพัฒนานวัตกรรมเพื่อให้เข้ากับบริบทของการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบโครงสร้างพื้นฐาน สามารถนำไปเทียบเคียงกับวิสัยทัศน์ และการพัฒนาประชากรว่า Smart City คืออะไร ซึ่งปัจจุบันเมืองขอนแก่นมีการพัฒนาเมืองให้ก้าวหน้ามากขึ้น อีกทั้งกระบวนการเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นเมืองอัจฉริยะ เป็นรูปแบบการประยุกต์เทคโนโลยีดิจิทัล หรือข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารให้กับท้องถิ่น โดยให้ความสำคัญในสามองค์ประกอบหลัก คือ การพัฒนารูปแบบและโครงสร้างของเมืองที่สอดคล้องกับแนวคิดของเมืองอัจฉริยะ การส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม และการส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน เพื่อช่วยในการลดต้นทุน และลดการบริโภคของประชากร

พลิง ว่องกิตติพัฒน์ (2565) ทำการวิจัยเรื่อง **การขับเคลื่อนนโยบาย “ทาดใหญ่เมืองอัจฉริยะ” ของเทศบาลนครทาดใหญ่** การศึกษากลไกความ

คืบหน้าและอุปสรรคในการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยผลการวิจัยพบว่า การขับเคลื่อนเมืองอัจฉริยะจะเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทำให้เกิดความต่อเนื่อง สามารถนำไปปรับปรุงการบริการสาธารณะให้มีประสิทธิภาพได้ ซึ่งแน่นอนว่าจะทำให้ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงเทคโนโลยีและองค์ความรู้ให้กับพลเมืองของตนได้ ความร่วมมือต่าง ๆ มีการร่วมมือทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน การผลักดันไปสู่การเป็นเมืองอัจฉริยะได้สำเร็จ ต้องเกิดจากโครงข่ายเทคโนโลยีอัจฉริยะ จากความร่วมมือทั้งการเตรียมสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ระบบต่าง ๆ ให้มีความพร้อม ไม้ได้เน้นแค่เทคโนโลยี แต่ต้องให้ความสำคัญถึงเป้าหมายและทิศทางที่ชัดเจน มีการสร้างความร่วมมืออย่างจริงจัง

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ในประเทศ)

พวงเพชร ทองหมื่นไวย; และสัญญา เคนาภูมิ (2560: 43-54) ทำการวิจัยเรื่อง **กลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการดำเนินการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ** โดยผลการวิจัยพบว่า การเป็นเมืองอัจฉริยะเป็นแนวคิดที่ได้รับการพัฒนาให้สามารถเกิดขึ้นจริงได้ในทุกมุมโลก ซึ่งเป็นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล รวมถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้เพื่อบูรณาการอย่างเป็นระบบให้กับการบริหารเมืองที่มีความซับซ้อนในการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจะทำให้เกิดความปลอดภัย สะดวกสบายในการใช้ชีวิต มีคุณภาพที่ดี ลดต้นทุนในการจัดการต่าง ๆ และลดการใช้พลังงาน เพื่อให้เป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืน อีกทั้งการพัฒนานั้น จะมีความเป็นเมืองที่มีอยู่เดิมและเมืองที่จะสร้างขึ้นใหม่ ทำให้เมืองอัจฉริยะมีความทันสมัยของการพัฒนาเมืองซึ่งครอบคลุมทั้งแนวทางหรือแบบการพัฒนาเมืองของชุมชนที่มีผลต่อการลดความต้องการพลังงาน (Demand) และการใช้พลังงานสูงสุด (Peak Demand) ทั้งนี้กลไกความร่วมมือจะทำให้เกิดพลังงานทดแทน ลดปัญหาสิ่งแวดล้อม นำไปสู่การ พัฒนาอย่างยั่งยืน

กาฬิน จัตุรมิตรภาพ; และคณะ (2022) ทำวิจัยเรื่อง **ปัจจัยขับเคลื่อนความสำเร็จในการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ จังหวัดภูเก็ต** โดยผลวิจัยพบว่า การดำเนินการสู่เมืองอัจฉริยะยังไม่สามารถทำได้อย่างเป็นรูปธรรมเนื่องจากไม่มีการบูรณาการเรื่องข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ขาดความร่วมมือจากภาคเอกชนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ งบประมาณที่มียังคงมีจำกัด รวมไปถึงทางด้านกฎหมายที่ยังไม่เอื้ออำนวยกับการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งงานวิจัยยังพบว่าแนวทางการบริหารจัดการที่ให้ความสำคัญ ด้านเศรษฐกิจอัจฉริยะ กมาท่องเที่ยวอัจฉริยะ ความปลอดภัยในการท่องเที่ยว การเติบโตของเมืองที่เติบโตไปพร้อมกับสิ่งแวดล้อม การให้บริการสุขภาพแก่ประชาชน และการศึกษาเพื่อสร้างความรู้ให้คนตามลำดับ ในงานวิจัยนี้ยังสรุปอีกว่าควรเพิ่มศักยภาพการแข่งขันเพื่อรองรับความต้องการทางด้านสาธารณูปโภค ความสะดวก และความปลอดภัย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ในประเทศ)

นรินทร์ มีทรัพย์นิคม; และคณะ (2561: 328-351) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบขั้นต้นว่าด้วยการพัฒนาเมืองอัจฉริยะในญี่ปุ่นและไทย โดยผลวิจัยพบว่าการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ ไม่สามารถทำให้เกิดขึ้นจริงได้ด้วยระยะเวลาที่จำกัด ทำให้โครงการเป็นแค่แบบร่างตามนโยบาย ไม่สามารถทำได้เป็นรูปธรรม ซึ่งมักจะชีวิตเป็นรูปธรรมไม่ได้ แต่เป็นเชิงปริมาณเป็นหลัก จึงได้มีการถอดตัวแบบจากญี่ปุ่นเพื่อใช้ในการพิสูจน์การพัฒนา ซึ่งการพัฒนาเมืองอัจฉริยะในประเทศญี่ปุ่นได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลาย และถือว่าประสบความสำเร็จในการพัฒนา ในประเทศไทยได้กำหนดให้การพัฒนาเมืองอัจฉริยะเป็นวาระแห่งชาติโดยนายกรัฐมนตรี

นันทวัน วงศ์ขจรกิตติ (2559: 365-377) ทำการวิจัยเรื่อง นโยบายการให้บริการจังหวัดอัจฉริยะของประเทศไทย โดยผลวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาเมืองอัจฉริยะของแต่ละประเทศมีความเหมือนกัน คือ มีองค์ประกอบที่สำคัญทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ 2) ประชาชนเป็นศูนย์กลาง 3) การเชื่อมต่อและบูรณาการโดยใช้ไอซีที และ 4) นวัตกรรม ซึ่งในแต่ละประเทศจะมีโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่แตกต่างกันเพื่อให้สามารถดำเนินการได้บรรลุเป้าหมายการเป็นเมืองอัจฉริยะ ตามยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ของแต่ละประเทศที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ ความพร้อมด้านไอซีที เศรษฐกิจ ภูมิประเทศ ภาครัฐ เอกชน ประชาชน เป็นต้น โดยปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้นจะมีศักยภาพมากพอก็จะทำให้การให้บริการบรรลุผลสำเร็จที่แตกต่างกัน แต่ทั้งนี้ การนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นไม่สำคัญว่าจะสำเร็จทุกประการ แต่หากต้องพิจารณาขั้นตอนต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างละเอียดถี่ถ้วน

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ในประเทศ)

เจนณรงค์ พันธุ์จันทิก; และณาน เรืองธรรมสิงค์. (2562). ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาเมืองขอนแก่นให้เป็นเมืองอัจฉริยะ: พัฒนาการและความก้าวหน้า โดยผลวิจัยพบว่า การพัฒนาเมืองเกิดจากการขยายตัวของเมือง มีความเจริญเข้ามาเพิ่มขึ้น มีผู้มาเยือนภายในจังหวัดขอนแก่นเพิ่มขึ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาเมืองอัจฉริยะเพื่อรองรับผู้คนที่ย้ายเข้ามา รวมทั้งมีความเจริญทางด้านการศึกษา การขนส่งสาธารณะ และที่สำคัญเกิดความร่วมมือของหลายหน่วยงานในการขับเคลื่อนเมืองอัจฉริยะ

สมิตา เต็มเพิ่มพูน; อัครณ์ วงศ์ปรีดี; และตฤณสิน เจริญ. 2563: 165) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยความสำเร็จที่ส่งผลต่อการพัฒนาเมืองอัจฉริยะของสาธารณรัฐประชาชนจีน กรณีศึกษา นครเซี่ยงไฮ้ โดยผลวิจัยพบว่าประเด็นเทคโนโลยีและโครงสร้างพื้นฐานไม่ได้เป็นประเด็นสำคัญลำดับต้น ๆ ของนครเซี่ยงไฮ้ ถึงแม้ว่าจะมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาอย่างยาวนาน แต่พบว่าเทคโนโลยีเหล่านั้นเป็นเทคโนโลยีจากผู้สนับสนุนที่มีการผลิตในประเทศจีน ทำให้นครเซี่ยงไฮ้มีเทคโนโลยีเป็นของตัวเอง โดยไม่ได้พึ่งพาเทคโนโลยีจากต่างประเทศ ซึ่งแตกต่างกับประเทศไทยที่ไม่มีเทคโนโลยีเป็นของตัวเอง ทำให้มีการพัฒนาที่ล่าช้ากว่านครเซี่ยงไฮ้

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ในประเทศ)

สุริยานนท์ พลสัม (2561) ทำการวิจัยเรื่อง นิยาม องค์ประกอบ ตัชนีชี้วัด และผลลัพธ์แห่งการเป็นเมืองอัจฉริยะ โดยพลวิจัยพบว่า เมืองกำลังขยายตัวอย่างต่อเนื่อง และคาดว่าอาจจะขยายตัวอย่างไม่มีที่สิ้นสุดจนกระทั่งเขตที่อยู่อาศัยทั้งโลกกลายเป็นเมือง (urban world) ในที่สุด ดังนั้น จึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องแสวงหาวิธีการเพื่อจัดการของความเป็นเมืองหรือการพัฒนาเมืองอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการใช้ชีวิตของประชาชนเกิดการพัฒนาอย่างสมดุลและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและความเป็นสมัยใหม่ (modern) ของโลก ทำให้เราเห็นว่ารัฐบาลในหลายประเทศทั่วโลก ได้เกิดความพยายามในการแสวงหาแนวคิดและแนวทางเพื่อออกแบบและพัฒนาเมืองอัจฉริยะให้สอดคล้องกับอิทธิพลความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและทิศทางการขยายตัวของเมืองให้มีประสิทธิภาพมากพอที่จะรองรับกับการขยายตัวของความเป็นเมือง และสามารถพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม รวมถึงยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้อยู่ในเมืองให้ดีขึ้นอย่างรอบด้าน เช่น ในยุโรป สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น จีน และอีกหลายเมืองทั่วโลก ได้นำเอาแนวคิดเมืองอัจฉริยะนี้ไปใช้เพื่อการยกระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ในต่างประเทศ)

ชุลคิม; และคณะ (Chul Kim; et al. 2022) ทำการวิจัยเรื่อง การกำหนดลำดับความสำคัญเชิงกลยุทธ์สำหรับการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ กรณีศึกษาเมืองอัจฉริยะของเกาหลีใต้และนาเนาชาติ โดยผลวิจัยพบว่า ประเทศต่าง ๆ กำลังมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาเมืองอัจฉริยะมากขึ้นเรื่อย ๆ การพัฒนาเมืองอัจฉริยะมีเป้าหมายเพื่อสร้างพื้นที่เมืองที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีพร้อมโครงสร้างพื้นฐานที่ทันสมัย เช่น โอกาสทางเศรษฐกิจ ความร่ำรวยทางวัฒนธรรม และความสมดุลทางประชากรและภูมิศาสตร์ ประโยชน์ทางเทคโนโลยี เช่น การดูแลสุขภาพ การศึกษา รัฐบาล และเป้าหมายความยั่งยืน เช่น ความสะอาด สภาพแวดล้อมสีเขียวปลอดภัย และมั่นคง สิ่งนี้ต้องใช้ทรัพยากรและการมีส่วนร่วมอย่างมาก ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่หลากหลายซึ่งเป่าหมา ไม่ใช่เรื่องแปลกอะไรมากมายของโครงการเหล่านี้ล่าช้า เพราะขาดความเห็นพ้องต้องกัน ทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น และเสียเวลา ในแง่นี้ การกำหนดลำดับความสำคัญเชิงกลยุทธ์สำหรับเมืองอัจฉริยะ การพัฒนาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบรรลุวัตถุประสงค์เชิงบูรณาการในแง่ของการจัดสรรทรัพยากร และเป้าหมายการทำประโยชน์เพื่อสังคม ดังนั้น ลำดับความสำคัญเชิงกลยุทธ์โดยการตรวจสอบหลายกรณีของโครงการเมืองอัจฉริยะในเกาหลี ยุโรป และสหรัฐอเมริกา กรอบยุทธศาสตร์เชิงลำดับชั้นซึ่งแสดงให้เห็นวิสัยทัศน์ ค่านิยมหลัก และเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ได้รับการพัฒนาและเสนอจากกรณีศึกษา บทเรียน และความหมายเชิงปฏิบัติไว้สำหรับการศึกษาในอนาคต

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ในต่างประเทศ)

บุลเนนเบิร์ก; คายาล; & ฟาริต ทำการวิจัยเรื่อง **กฎเกณฑ์การสร้างโครงสร้างพื้นฐานของเมืองอัจฉริยะร่วมกัน** โดยผลการวิจัยพบว่า เมืองต่าง ๆ มีบทบาทสำคัญในความเจริญของอารยธรรมเสมอมา โดยแท้จริงแล้ว อารยธรรมที่ยิ่งใหญ่ทุกแห่งที่เรานึกออกนั้น เกี่ยวข้องกับความโดดเด่นของเมืองหนึ่งหรือหลายเมืองที่เจริญรุ่งเรือง และเพื่อทำความเข้าใจเมือง ผู้อยู่อาศัย สถาปนิก โครงสร้างพื้นฐาน พวกเขาทำงานอย่างเป็นอิสระและร่วมกัน มีความสำคัญพื้นฐานต่อการเติบโตโดยรวมของเราในฐานะอารยธรรมมนุษย์ พวกเขาเชื่อมต่อกับเมืองอื่น ๆ ทั่วโลกมากขึ้น เพื่อความอัจฉริยะของเมือง ที่สำคัญในเครือข่ายศูนย์ประชากรแบบเมือง การเพิ่มขึ้นของโลกาภิวัตน์ในฐานะกิจกรรมทางเศรษฐกิจนำมาซึ่งวัฒนธรรมเมืองใหญ่ในยุคโลกาภิวัตน์ ถึงจุดที่ชาวเมืองจำนวนมากมีแนวโน้มที่จะกระโดดจากเมืองเดียวไปสู่สังคมเมืองอย่างแท้จริง

อัลลาม (Allam, 2020) ทำการวิจัยเรื่อง **การปกครองและการวางแผนเมืองอัจฉริยะ: ถอดบทเรียนประเทศสิงคโปร์** โดยผลวิจัยพบว่า ประเทศสิงคโปร์ประสบความสำเร็จอย่างเห็นได้ชัดด้วยการวางแผน กำหนดแนวทางที่ดีซึ่งเน้นลักษณะของความเป็นอยู่ของประชาชนเป็นหลัก ไม่ได้ยึดติดกับการเมืองการปกครองของชาติ ทำให้ไม่เกิดความซับซ้อนในการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ มีเป้าหมายที่ชัดเจน อีกทั้งผู้นำทางการเมืองมีวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนา มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน ให้ความมั่นใจกับประชาชนได้ทั้งความเป็นอยู่ที่ดี ความปลอดภัย สิ่งแวดล้อมที่ดี รวมไปถึงการร่วมมือทั้งภาครัฐและเอกชนในประเทศ ทำให้การพัฒนาไปสอดคล้องกับการส่งเสริมความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ส่งเสริมให้ประเทศเป็นประเทศที่มีความปลอดภัยสูงที่สุดในโลกด้วยนโยบายเมืองอัจฉริยะ มีการพัฒนาให้เติบโตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ส่งผลให้ในภาคประชาชนมีความก้าวหน้าโดดเด่น มีชื่อเสียง และเยาวชนมีการศึกษาที่ดีด้วย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ในต่างประเทศ)

เฟอเรียร่า (Ferreira. 2021) ทำการวิจัยเรื่อง **เมืองของคุณอัจฉริยะหรือไม่** โดยผลวิจัยพบว่า การดำรงอยู่ของประชากร ผู้คนจะเป็นผู้กำหนดสภาพแวดล้อมทางกายภาพของการดำรงชีวิตด้วยตัวเอง และพยายามแก้ไขปัญหาค่าต่าง ๆ ของการเป็นเมืองด้วยตัวเองหรือกลุ่มของตัวเอง แต่ในขณะที่มีการพัฒนานั้นก็ได้ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาเมืองของพวกเขา อีกทั้งยังพสานการพัฒนาแนวปฏิบัติ วิวัฒนาการทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมด้วย ในการพัฒนาเมืองประชากรทุกคนจะมีการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีให้เป็นกิจวัตรประจำวัน ใครที่ยังไม่มีการใช้ก็จะใช้นโยบายเป็นการกระตุ้นให้มีการใช้งานเทคโนโลยีอย่างแพร่หลาย สำหรับช่วงการระบาดของโควิด-19 ทำให้การพัฒนาเมืองอัจฉริยะสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว มีเป้าหมายในการดำเนินการโดยเน้นไปที่สาระณะสุขของการบริการที่ดี มีระเบียบ แบบแผนที่ชัดเจนในการพัฒนามากขึ้น ถือเป็นการรองรับการเจริญเติบโตของโลกในอนาคตด้วยการพัฒนาเมือง

ซานโตส (Santos. 2019) ทำการวิจัยเรื่อง **การดำเนินการของประเทศที่สามเกี่ยวกับการดำเนินการสู่เมืองอัจฉริยะ** โดยผลการวิจัยพบว่า ประชากรโลกมีความเป็นเมืองมากขึ้น มีความจำเป็นต้องวิเคราะห์ความท้าทายและโอกาสของเมืองอัจฉริยะในปัจจุบัน และศึกษาวิธีการรวมระบบอัจฉริยะเข้ากับวาระการแข่งขันท้องเมือง แนวทางเมืองอัจฉริยะเป็นแนวคิดล่าสุดที่มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเมือง เกิดจากการเคลื่อนไหวจากล่างขึ้นบน ปัจจุบันกลายเป็นสิ่งสำคัญในการวางผังเมืองและการพัฒนาในเมืองต่าง ๆ ทั่วโลก

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การจัดการเพื่อความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยการใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดการกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. **ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย** ประกอบด้วย

1) บุคลากรระดับผู้บริหารที่กำหนดนโยบายโครงการเมืองอัจฉริยะภาครัฐ

2) บุคลากรระดับผู้บริหารที่กำกับดูแลนโยบาย/ นักวิชาการ โครงการเมืองอัจฉริยะภาครัฐ

3) บุคลากรระดับผู้บริหาร/ ผู้นำชุมชนในพื้นที่ที่ดำเนินการโครงการเมืองอัจฉริยะสำเร็จ

2. **องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** ได้แก่ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

นายกเทศมนตรีเทศบาลนคร นายกเทศมนตรีเทศบาลเมือง นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหาร

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ (ผู้ว่ากรุงเทพมหานครและนายกเมืองพัทยา) **รวมทั้งสิ้น 7,850 แห่ง**

(กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2565: ออนไลน์)

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มตัวอย่างจากผู้ที่ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย เป็นผู้ให้ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ จำนวน 20 คน โดยผู้วิจัยได้มีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามหลักการใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ที่กำหนดจำนวนขั้นต่ำไม่น้อยกว่า 17 คน ซึ่งเป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดนโยบายโครงการเมืองอัจฉริยะ แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมโครงการเมืองอัจฉริยะ แนวคิดเกี่ยวกับการกำกับดูแลโครงการเมืองอัจฉริยะ แนวคิดเกี่ยวกับการตรวจ ติดตาม ประเมินผล โครงการเมืองอัจฉริยะ แนวคิดเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมโครงการเมืองอัจฉริยะ แนวคิดเกี่ยวกับโอกาสในการเป็นเมืองอัจฉริยะ แนวคิดเกี่ยวกับจุดแข็งเพื่อการเป็นเมืองอัจฉริยะ แนวคิดเกี่ยวกับข้อมูลอื่น ๆ ข้อเสนอแนะ ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญไว้ ดังนี้

1.1 ผู้แทนระดับผู้บริหารที่กำหนดนโยบายโครงการเมืองอัจฉริยะภาครัฐ จำนวน 3 คน

1.2 ผู้แทนของบุคลากรระดับผู้บริหาร/ นักวิชาการที่กำกับดูแลนโยบายโครงการเมืองอัจฉริยะภาครัฐ 6 คน

1.3 ผู้แทนระดับผู้บริหาร/ ผู้นำชุมชนของพื้นที่ที่ดำเนินการโครงการเมืองอัจฉริยะสำเร็จ 11 คน

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

2. กลุ่มตัวอย่างจาก ผู้แทนระดับผู้บริหารระดับสูงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

นายกเทศมนตรีเทศบาลนคร นายกเทศมนตรีเทศบาลเมือง นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ (ผู้ว่ากรุงเทพมหานครและนายกเมืองพัทยา) โดยผู้วิจัยใช้ วิธีการเปิดตารางของเครจซี; และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 607-610) รวมทั้งสิ้น 381 แห่ง และเพื่อป้องกันความผิดพลาด รวมถึงเพื่อให้ครอบคลุมจำนวนประชากรทั้งหมดมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมอีก 19 แห่ง รวมเป็น จำนวนทั้งสิ้น 400 ตัวอย่าง ใช้วิธี สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 แบ่งประชากรออกเป็นแต่ละประเภทของ อปท.

ขั้นที่ 2 การเลือกกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนประชากรของแต่ละประเภทของ อปท. ได้จำนวน 400 ตัวอย่าง โดย สุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling)

ขั้นที่ 3 การ สุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของ อปท. แบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลาก (Lottery Method)

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ประเภท องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (แห่ง)
องค์การบริหารส่วนจังหวัดและ องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ (กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา)	78	2	8
เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล	2,472	31	118
องค์การบริหารส่วนตำบล	5,300	67	255
รวม	7,850	100	381

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้มาจากวัตถุประสงค์การวิจัย และกรอบแนวคิดการวิจัยรวมทั้งจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของผู้อื่น โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยสองชิ้น ได้แก่

1) แบบสอบถามแบบปลายปิดและปลายเปิด เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ 2

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือขึ้นที่ 1 แบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาคำความเข้าใจหลักการการสร้างแบบสอบถามจากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาคำความเข้าใจเกี่ยวกับกรอบแนวคิดในการวิจัยและประเด็นสำคัญต่าง ๆ ของการวิจัย เช่น วัตถุประสงค์ ประเด็นวิเคราะห์ การสังเคราะห์ตัวแปร นิยามศัพท์เฉพาะ และข้อมูลสถิติที่จะใช้ในการวิจัย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

2.การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นที่ 3 ร่างข้อคำถามให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะและกรอบแนวคิดในการวิจัย แบบสอบถามประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยคุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเพื่อความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย มีจำนวน 7 ข้อ ประกอบด้วย ประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภูมิภาค จำนวนบุคลากร จำนวนประชากร ขนาดของพื้นที่ งบประมาณประจำปี และสภาพของเมืองอัจฉริยะ ข้อคำถามเป็นแบบปลายเปิดให้เลือกตอบ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการจัดการองค์กรเพื่อความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย ประกอบด้วย สิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ พลังงานอัจฉริยะ เศรษฐกิจอัจฉริยะ การบริหารภาครัฐอัจฉริยะ การเดินทางและขนส่งอัจฉริยะ พลเมืองอัจฉริยะ และการดำรงชีวิตอัจฉริยะ (สำนักงานเมืองอัจฉริยะประเทศไทย, 2561) มีข้อคำถามจำนวน 7 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นแบบวัดประเมินค่าระดับ 5 ระดับ (Rating scale) มีการกำหนดค่าคะแนน ดังนี้

คะแนน		ระดับความคิดเห็น
5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

2.การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยปัจจัยการจัดการองค์การเพื่อความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย ประกอบด้วย การวางแผน การจัดการองค์การ การจัดการด้านบุคลากร การควบคุมสั่งการ การประสานงาน การรายงาน และการจัดการงบประมาณ (ใช้ POSDCoRB ของ Gulick; & Urwick) มีข้อคำถามจำนวน 35 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นแบบวัดประเมินค่าระดับ 5 ระดับ (Rating scale) มีการกำหนดค่าคะแนน ดังนี้

คะแนน	คะแนน	ระดับความคิดเห็น
5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

2.การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเพื่อความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย ประกอบด้วย การวางแผน การจัดการองค์การ การจัดการด้านบุคลากร การควบคุมสั่งการ การประสานงาน การรายงาน การจัดการงบประมาณ (ใช้ POSDCoRB ของ Gulick; & Urwick) สิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ พลังงานอัจฉริยะ เศรษฐกิจอัจฉริยะ การบริหารภาครัฐอัจฉริยะ การเดินทางและขนส่งอัจฉริยะ พลเมืองอัจฉริยะ และการดำรงชีวิตอัจฉริยะ (สำนักงานเมืองอัจฉริยะประเทศไทย. 2561) มีข้อคำถามจำนวน 42 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

จากนั้นผู้วิจัยได้รวบรวมคะแนนที่ได้ทั้งหมดเพื่อหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการคำนวณช่วงกว้างระหว่างระดับ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ. 2553) ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงกว้างระหว่างระดับ (Range)} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

2.การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

$$\begin{aligned} \text{ช่วงกว้างระหว่างระดับ (Range)} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

เกณฑ์ในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม มีความหมาย ดังนี้

(อ้างอิง : มาตรวัดแบบลิเคอร์ท (Likert rating scales))

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง มาก

ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง น้อยที่สุด

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเชิงปริมาณ มีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 นำแบบทดสอบและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องจำนวน 5 คน พิจารณาค่า

ความตรงของแบบสอบถามด้วยวิธีตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC, Index of Item Objective Congruence) เพื่อนำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขความถูกต้อง ความชัดเจน และความเหมาะสมในเนื้อหา โดยค่าที่ได้ต้องมีค่าใกล้เคียงกับ 1 มากที่สุด โดยผู้วิจัยกำหนดค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.5 ขึ้นไป (บุญธรรม กิจปรีตาภิสิทธิ์. 2553: 343-344) เพราะถือว่าค่าที่ได้เพียงพอและเป็นที่ยอมรับทางสถิติ หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปปรับปรุงให้เกิดความสมบูรณ์ก่อนทดลองใช้โดยให้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถามดังนี้ คือ

คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC ตามสูตรวิธีการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC)

คือ ผลรวมคะแนนของข้อนั้น หารด้วยจำนวนผู้เชี่ยวชาญ **ผลจากการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ ได้ผลที่ มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ซึ่งเป็นผลที่ยอมรับได้ทางสถิติ**

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเชิงปริมาณ มีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 2 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้แทนระดับผู้บริหารระดับสูงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรีเทศบาลนคร นายกเทศมนตรีเทศบาลเมือง นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ (ผู้ว่ากรุงเทพมหานครและนายกเมืองพัทยา) จำนวน 30 ราย เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยให้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) **ครอนบาค (Cronbach, 1951)** ซึ่งเป็นค่าที่ใช้วัดความเที่ยง หรือความสอดคล้องภายใน โดยค่าที่ได้ต้องมีค่าใกล้เคียง 1 มากที่สุด

ผลจากการนำแบบสอบถามไปทดสอบหาความเที่ยงตรงได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา มากกว่า 0.7 ขึ้นไป ถือว่าค่าที่ได้เพียงพอและเป็นที่ยอมรับทางสถิติ

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบความครอบคลุมและความสอดคล้องของข้อคำถามกับกรอบแนวคิดในการวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะ

ขั้นที่ 5 ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมและความสอดคล้องของข้อคำถามกับกรอบแนวคิดในการวิจัยและ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือขั้นที่ 2 ข้อคำถามสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง สำหรับเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพในครั้งนี้ คือ คำถามเกี่ยวกับการจัดการเพื่อความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย โดยนำคำถามที่ผู้วิจัยเตรียมไว้เป็นเครื่องมือในการสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ประชากรกลุ่มที่ 1, 2 และ 3 ได้แก่ ผู้แทนระดับผู้บริหารที่กำหนดนโยบายโครงการเมืองอัจฉริยะภาครัฐ ผู้แทนของบุคลากรระดับผู้บริหาร/ นักวิชาการที่กำกับดูแลนโยบายโครงการเมืองอัจฉริยะภาครัฐ และผู้แทนระดับผู้บริหาร/ ผู้นำชุมชนของพื้นที่ที่ดำเนินการโครงการเมืองอัจฉริยะสำเร็จ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเชิงคุณภาพ มีขั้นตอน ดังนี้

ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามแบบกึ่งโครงสร้างให้อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ให้ความเห็น ตรวจสอบแก้ไข และปรับปรุงข้อคำถามสัมภาษณ์ให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น เพื่อให้แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิสามารถสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน และได้ข้อมูลที่ตรงประเด็นตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

3.การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลในช่วงระหว่างเดือนพฤษภาคม 2566 ถึงเดือนกรกฎาคม 2566 โดยกำหนดขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทยเพื่อขอสัมภาษณ์ ซึ่งได้ดำเนินการนัดหมายดำเนินการสัมภาษณ์ครั้งละ 1 คน ใช้ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ครั้งละ 1 ชั่วโมง 30 นาที ในระหว่างสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ขออนุญาตบันทึกเสียง เพื่อให้สามารถสรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์ได้อย่างถูกต้องและครบถ้วนตามประเด็นที่ต้องการศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 20 ท่าน ประกอบด้วย

- 1.1 ผู้แทนระดับผู้บริหารที่กำหนดนโยบายโครงการเมืองอัจฉริยะภาครัฐ จำนวน 3 คน
- 1.2 ผู้แทนของบุคลากรระดับผู้บริหาร/ นักวิชาการที่กำกับดูแลนโยบายโครงการเมืองอัจฉริยะภาครัฐ 6 คน
- 1.3 ผู้แทนระดับผู้บริหาร/ ผู้นำชุมชนของพื้นที่ที่ดำเนินการโครงการเมืองอัจฉริยะสำเร็จ 11 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

2.1 ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามตามจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

2.2 จัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ธกรุงเทพ โดยแนบพร้อมทั้งตัวอย่าง

แบบสอบถาม เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังผู้แทนระดับผู้บริหารระดับสูงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรีเทศบาลนคร นายกเทศมนตรีเทศบาลเมือง นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ (ผู้ว่ากรุงเทพมหานครและนายกเมืองพัทยา)

2.3 ผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามออกไปยังกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง จำนวนทั้งสิ้น 400 ชุด

2.4 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบในแบบสอบถาม

2.5 นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับและมีความสมบูรณ์ไปวิเคราะห์ข้อมูลและตัวแปรผลต่อไป

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

4.การจักระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

การจักระทำข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอการจักระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ไว้ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาในการจักระทำโครงการเพื่อความสำเร็ของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย

การจักระทำข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ที่ผู้วิจัยได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยดำเนินการด้วยการถอดข้อความจากเครื่อง

บันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์เชิงลึก จัดแยกประเภทข้อมูล จัดหมวดหมู่ของข้อมูลที่ได้ และจัดพิมพ์เนื้อหาที่ใช้ในการวิเคราะห์

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ที่ผู้วิจัยได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เอกสารสิ่งพิมพ์ และรายงาน

จากหน่วยงานภาครัฐ ผู้วิจัยดำเนินการด้วยการจัดแยกประเภทข้อมูล จัดหมวดหมู่ของข้อมูลที่ได้ และจัดพิมพ์เนื้อหาที่ใช้ในการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุประเเตินต่าง ๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและจาก

แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ เพื่อนำผลที่ได้มาใช้ประกอบการสังเคราะห์การจักระทำโครงการเพื่อความสำเร็ของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

4.การวิเคราะห์ข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดทำข้อมูล

วัตถุประสงค์ที่ 2

เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย จำแนกตามปัจจัยคุณลักษณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การวิเคราะห์ข้อมูล

รวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสอบถามความคิดเห็นโดยใช้แบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. การตรวจสอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการตรวจสอบแบบสอบถามโดยคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ในทุก

ข้อคำถาม เพื่อให้ข้อมูลที่ได้สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์ผลการศึกษาได้อย่างถูกต้องและครบถ้วนทุกประเด็น

2. การเตรียมข้อมูลที่ได้ มาจัดแยกประเภทข้อมูลหรือจัดหมวดหมู่ของข้อมูล นำมาลงรหัสข้อมูล บันทึกคะแนน และจัดเก็บ

ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ข้อมูลจากการเก็บรวบรวมและได้ผ่านการเตรียมข้อมูลในขั้นตอนก่อนหน้านี้ นำไปประมวลผลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลทางสถิติ ด้วยการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยคุณลักษณะขององค์กร และความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA)

การจัดทำข้อมูล

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จของการจัดการเพื่อความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย

การวิเคราะห์ข้อมูล รวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสอบถามความคิดเห็นโดยใช้แบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. การตรวจสอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการตรวจสอบแบบสอบถามโดยคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ในทุก

ข้อคำถาม เพื่อให้ข้อมูลที่ได้สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์ผลการศึกษาได้อย่างถูกต้องและครบถ้วนทุกประเด็น

2. การเตรียมข้อมูลที่ได้ มาจัดแยกประเภทข้อมูลหรือจัดหมวดหมู่ของข้อมูล นำมาลงรหัสข้อมูล บันทึกคะแนน และจัดเก็บ

ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ข้อมูลจากการเก็บรวบรวมและได้ผ่านการเตรียมข้อมูลในขั้นตอนก่อนหน้านี้ นำไปประมวลผลทาง

สถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลทางสถิติ ด้วยการวิเคราะห์ปัจจัยการจัดการองค์การที่ส่งผลต่อ

ความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย **โดยวิธีการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)**

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

4.การวิเคราะห์ข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดทำข้อมูล

วัตถุประสงค์ที่ 4 เพื่อวิเคราะห์และนำเสนอแนวทางการจัดการเพื่อความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเตรียมข้อมูลที่ได้จากวัตถุประสงค์ 1 2 และ 3 ที่ผ่านการประมวลผลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ที่สมบูรณ์ ร่วมกับข้อมูลออนไลน์ เอกสารอิเล็กทรอนิกส์จากหน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐและเอกชน เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับนำไปวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์และนำเสนอแนวทางการจัดการเพื่อความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย

ทำการวิเคราะห์ปัจจัยคุณลักษณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปัจจัยการจัดการองค์กร ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย ร่วมกับข้อมูลความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเพื่อความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย รวมทั้งข้อมูลออนไลน์ เอกสารอิเล็กทรอนิกส์จากหน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐและเอกชน รายงานผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องโดยใช้**การวิเคราะห์ SWOT Analysis (Humphrey, 1960)** และ **TOWS Matrix Analysis (Heinz, 1982)** เพื่อสรุปแนวทางการจัดการเพื่อความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้อธิบายคุณลักษณะของตัวแปรคุณลักษณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ได้แก่ 1) ประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) ภูมิภาค 3) จำนวนบุคลากร 4) จำนวนประชากร 5) ขนาดของพื้นที่ 6) งบประมาณประจำปี และ 7) สถานภาพเมืองอัจฉริยะ

โดยใช้ค่าความถี่ร้อยละ \bar{X} และ ค่าเฉลี่ย S.D. ศึกษารจัดการองค์กร ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การจัดการ 3) การจัดการด้านบุคลากร 4) การควบคุมสั่งการ 5) การประสานงาน 6) การรายงาน (Reporting) และ 7) การจัดการงบประมาณ โดยใช้ค่าความถี่ร้อยละ \bar{X}

และค่าเฉลี่ย S.D. และความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย ประกอบด้วย 1) สิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ 2) เศรษฐกิจอัจฉริยะ 3) การเดินทางและขนส่งอัจฉริยะ 4) พลังงานอัจฉริยะ 5) พลเมืองอัจฉริยะ 6) การดำรงชีวิตอัจฉริยะ และ 7) การบริหารภาครัฐอัจฉริยะ โดยใช้ค่าความถี่ร้อยละ \bar{X} และ ค่าเฉลี่ย S.D.

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

(One-Way ANOVA) ความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย ประกอบด้วย 1) สิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ 2) เศรษฐกิจอัจฉริยะ 3) การเดินทางและขนส่งอัจฉริยะ 4) พลังงานอัจฉริยะ 5) พลเมืองอัจฉริยะ 6) การดำรงชีวิตอัจฉริยะ และ 7) การบริหารภาครัฐอัจฉริยะ จำแนกตามปัจจัยคุณลักษณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ประกอบด้วย 1) ประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) ภูมิภาค 3) จำนวนบุคลากร 4) จำนวนประชากร 5) ขนาดของพื้นที่ 6) งบประมาณประจำปี และ 7) สถานภาพเมืองอัจฉริยะ

วิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ ปัจจัยการจัดการองค์กร ประกอบด้วย 1) การวางแผน 2) การจัดการ 3) การจัดการด้านบุคลากร 4) การควบคุมสั่งการ 5) การประสานงาน 6) การรายงาน (Reporting) และ 7) การจัดการงบประมาณ

และความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย ประกอบด้วย 1) สิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ 2) พลังงานอัจฉริยะ 3) เศรษฐกิจอัจฉริยะ 4) การบริหารภาครัฐอัจฉริยะ 5) การเดินทางและขนส่งอัจฉริยะ 6) พลเมืองอัจฉริยะ และ 7) การดำรงชีวิตอัจฉริยะ สถิติทดสอบที่สำคัญที่ใช้ ได้แก่ **ค่า F และ Adjusted- R^2**

การจัดการเพื่อความสำเร็จของโครงการเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย “Management for Success of Smart City Projects in Thailand”

ผู้วิจัย

นายกฤษฎา แก้ววัตปริง
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
รหัสนักศึกษา 641500251

วัน อังคาร ที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ.2566
ณ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต

คณะกรรมการสอบคัดเลือกโครงการวิทยานิพนธ์

รศ.ดร.ชนงกรณ์ กุณฑลบุตร
ประธานกรรมการ

พศ.ดร.อนันต์ ธรรมชาลย์
ที่ปรึกษาหลัก / กรรมการ

คณบดีคณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

อาจารย์ ดร.ชัยวุฒิ จันมา
ที่ปรึกษาร่วม / กรรมการ
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

อาจารย์ ดร.นันทนา เชวศิริกุลชล
กรรมการ

รองอธิการบดีฝ่ายบริหารและกิจการนักศึกษา
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

รศ.ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์
กรรมการ

ผู้อำนวยการหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

